

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vank dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 100

Maribor, dne 2. septembra 1910.

Letnik II.

Važna naloga.

Naša politična in nepolitična organizacija se lepo razvija. Akoravno še mlada, lahko kaže na lepe uspehe. Vendar bo pa potrebno še marsikaj spopolniti in tu pride v prvi vrsti v poštev naše časopisje.

Izpregovoriti hočemo danes nekoliko besed pr domo. To pa ne radi nas samih, ampak radi važnosti, ki jo ima naš list za našo organizacijo. (Brez ovinkov povemo, da se naša organizacija stalno ne bo dala držati na doseženi višini, ako ne bomo bolj skrbeli za razširjenje in vkoreninjenje dobrega časopisja. V tem oziru storimo mi — bodimo prav odkriti — gotovo veliko premalo. Marsikdaj se človeku zdi, kakor da bi se naši ljudje ne zavedali pomena, ki ga ima dandanes časopisje.

Nočemo ponavljati že obrabljjenih fraz, konstatiramo pa vendarle, da se moč osme velesile, kakor se večkrat imenuje časopisje, od dne do dne množi. Tudi umevno. Živimo v času, ko se življenje pretaka s hlastno nervoznostjo. Življenjske razmere pretežni večini ljudi ne dopuščajo, da bi se poglobljali v najvažnejše probleme ter jih reševali. Vse je postalo nekam bolj površno in posebno med srednjeizobraženi mi sloji imamo nešteto ljudi, ki so vso svojo znanost črpa iz časopisja. Mirno lahko trdimo: časopisje informuje, izobrazuje, vzgojuje nove pristaše in splošno dela javno mnenje.

Kako vse to dobro umevajo največji škodljivci in zastrupljevalci vse javnosti, židi. Z vsemi sredstvi, s frivolnostjo in podlostjo delajo, da obdrži njihovo časopisje vedno dominujoče stališče.

Ravno tako uvidevajo pomen strankarskega časopisja naši domači narodni in politični nasprotniki. Z velikimi žrtvami vzdržujejo svoje liste. Znano je, da je imel „Narodni Dnevnik“ lansko leto 40.000 K deficita, a vendar še izhaja. Lahko tudi, ker se najdejo liberalci, ki plačujejo zanj na mesec 300 kron. Kaj takega si pri nas še misliti ne moremo.

S kolikimi stroški se vzdržuje „Štajerca“, vemo vsi!

Nota bene! Vse te žrtve se doprinese, akoravno se gre za slabe, škodljive namene in pogubne ko- nečne cilje. Mi se pa borimo za najsvetejše ideale našega ljudstva ter za njegov resničen blagor in pro- speh. In ta boj naj bi ne vzbudil v srcih naših plemenitih bojevnikov duha zavednosti in požrtvovalno- sti? To je nemogoče. Prepričani smo, da bo še vsak, če bo le nekoliko razmislil faktični položaj z navdu- šenjem na delo za „Stražo.“

Nočemo si peti slavospevov, ali mirnega sreca lahko trdimo, da si je „Straža“ priborila v kratkem času svojega obstanka velik ugled. Nič ne pretirava- mo, ako trdimo, da je postala za naše somišljenike nujno potrebna, da jo pa uvažujejo tudi naši na- sprotniki.

Posnemajmo naše nasprotnike, v prvi vrsti soc.- demokrate, ki prireče za agitacijo takoimenovane ru- deče nedelje, v katerih se dela z vsemi silami, in pojdemo na delo. Poskrbimo zlasti, da bodo naročeni na naš list vsi gostilničarji in trgovci, ki živijo od na- ših somišljenikov. Bodimo v tem oziru brez pardona. Kdor ljubi naše denarje in od njih dobro živi, naj nas spoštuje in naj z nami honetno postopa.

Ako boste nam pridobili novih naročnikov, bo- ste s tem koristili le sebi. List bo materijelno boljši stal, ter se bo lahko razširil, mi bomo dobili pa nov impulz k neumornemu in vztrajnemu delu in veseli bomo vsi.

Boji v Ljubljani.

Ljubljana, 1. septembra.

Vlada je odgovorila na zopetno izvolitev Hri- barjevo in sprejem te časti promptno in radikalno. Razpustila je občinski svet ter imenovala prononsira- nega nemškega uradnika viteza Laschana za komi- sarja.

Izrekli smo bojazen, da bo v dvoboju, ki se je začel zdaj biti med Hribarjem in Schwarzom, trpeja slovenska narodna stvar. Imenovanje Laschana potrjuje opravičenost naše bojazni, in še bolj najnovejša praksa na magistratu: vsi magistratni razglasi se

morajo izdajati tudi v nemškem jeziku. Metropola vseh Slovencev mora zopet nemškovati, dočim se še v Celju, Mariboru, Ptuj, Gorici, Trstu, Celovcu in dru- god noben vladni sistem ne zmenja za pravice Sloven- cev.

Kakor je Vseslovenska Ljudska Stranka obso- jala, da vlada nenevarnega ji Hribarja ni potrdila, istotako obsoja tudi sedanjost netaknost — da se najmi- lejše izrazimo —, s katero je za slovensko glavno me- sto imenovala nemškega uradnika. To ravnanje je provokaciji presneto podobno.

Zalostno pa je, da se ves ta boj med Hribarjem ter njegovo stranko z vlado ne bje iz stališča kakš- nih višjih principov, recimo radi varovanja občins- ke avtonomije, ali radi nemške tendence v vseh vladnih odločitvah nasproti Ljubljani, ne, ves ta boj je pričel Hribar s svojo stranko zgolj iz strankarskih czirov.

Vsak otrok v Ljubljani ve, da bo pri prihodnjih volitvah, naj se voli po starem ali novem statutu, še vedno imela v občinskem svetu liberalna stranka ve- čino. Toda o tem je že tudi danes vsakdo prepričan, da v novem občinskem svetu liberalna stranka ne bo vstrajala več na svojem stališču, ter pustila Hribar- ja pasti, kajti z glavo skozi zid taki moluski, kot so liberalci, pač ne morejo. Liberalna stranka je začela sedanj boj, da spravi zopet življenje in enotnost v svoje vrste.

Nikomur ni bolj ljubo, da ni bil Hribar potrjen, kakor ravno liberalni stranki. Sedaj zbira svoje raz- tresene in otrpele ude in jih pošilja v boj proti nem- škemu vladnemu sistemu. Narodnostna radikalnost se bo sedaj poveljevala, a mislilo in delalo se bo na organizaciji liberalnih udov na Kranjskem. Vsled te- ga pa stranka odklanja tudi odločno vsako sodelova- nje Vseslov. Ljud. Stranke pri boju proti vladi in čerav- no dobro ve, da je dr. Šusteršič iz stališča obč. avton- omije zahteval potrditev Hribarjevo, obrekuje našo stranko, da je zvezana s Schwarzom. Kajti ako bi se liberalni stranki sedaj res šlo samo za čast naroda, iskala bi in morala bi iskati zaveznikov ter bi jih tu- di našla pri nas.

Dr. Tavčar in dr. Triller sta dva značaja v li- beralni stranki, zato nista razumela te hinavske poti. Njuno delo, in četudi je še tako vehementno proti ko- mu obrnjeno, je vselej odkrito. Dolgo sta se branila, da bi nastopila sedanj pot liberalne politike, nazad- nje sta se udala, ne hinavščini, ampak velikemu te-

praševala po meni. Ljudje pravijo, da se boš omoži- la s Florijanom —

Pričela je jokati. Vse je natanko pripovedovala, kako se je zgodilo, in kaj namerava sedaj . . .

„Ah, ko bi šel tudi ti danes k sodnijskem ob- roku, da bi imela moč —“ toži Marijanka nekako zbegana.

„Zakaj ne? Ako prosim Pankracija, mi bo go- tovo dovolil. Imam tudi opravke v mestu. In če bi tvoja mati hotela pregovoriti Pankracija, se bom jaz potegnil za te . . . Glej, Marijanka, prišel sem ti se- danj povedat, da te še nisem pozabil. Tudi ti me še nisi, kaj ne?“

Marijanka je šla potolaženo v hišo.

Gregor je postal nekoliko na dvorišču, in je potem vstopil kakor slučajno v vežo. Vprašal je Pan- kracija, če bi hotel prodati svoje posestvo. Prišel je — tako mu je pravil — s precej težko denarnico na- zaj v domačo vas, da si postavi lepo posestvo.

Kmet se je posmejal in zmajal z glavo.

Rotiji je ob tej novici odrevenel strupeni jeziček in nič ziniti ni mogla besed, ki ji je imela že pri- pravljene za „takega pritepenca.“

Florijan je čisto nevoljno pogledoval Gregorja in Marijanko.

Tedaj pa se je pripeljal mimo koleselj gospoda učitelja. Ker je bilo na njem prostora še za eno ose- bo, je Gregor prisedel in se je peljal v mesto.

Pred okrajnim sodiščem so se vsi sešli.

„Ne zapusti me!“, je prosila Marijanka Gre- gorja.

Stopili so v uradno sobo, tudi Gregor z njimi. Za barijero, ki je delila sobo po sredi, je korakal sodnik sem in tja. Sodnijski sluga je stal ob sobinih vratih.

„Torej, kdo je tu?“ vpraša sodnik.

Sodnijski sluga je imenoval stranko in njeno zadevo.

PODLISTEK.

Sodnijski obrok.

(Konec.)

„Torej“, prične zopet Marijanka, „vam ni nič na tem, da se oženi Florijan že sedaj in prevzame gospodarstvo. Glejte, tudi meni je vseeno. Mlada sem še, premlada.“

Po teh besedah je Grabotka čisto odločno pri- kimala.

Oba sta vstala in sta šla skupaj domov, tiho, brez besed.

Popoldne Marijanka ni govorila z vaškim učiteljem, ampak z njegovim sinom, ki je bil vesel go- spod in se je dobro razumel z ljudmi.

„To se prav lahko zgodi“, je rekel. „Sodnijske- ga obroka ni treba preklicati. Ako Grabotki stvar ni pogodu, dobro, potem mu ni treba tega dovoliti. Saj ga poznam, očko, kako malo govori. Torej: če bo Grabotka ves čas molčal in se ne bo dal pregovoriti, potem ne bo mogel sodnik ničesar ukreniti; poslal vas bo na dom, in vse ostane — pri starem.“

„Ali je res tako?“

„Popolnoma res“, pritrudi mladi gospod. „Ali v njegovih smehljajočih očeh se mu je pri tem brala nagajivost.“

Pozno zvečer je tekla Marijanka v sosednjo vas k stari Glombki.

„Ali je že prišel Gregor?“ vpraša, vstopivši v teseno bajtico. Starka zmaje z glavo.

„Še ne, ljuba moja, še ne. Pa če je ljubemu Bogu prav, pride prihodnjo nedeljo.“

„In vendar je po meni vprašal v pismu in ne pride“, misli Marijanka in vzdihne globoko. „Poju- trajšnjem — sodnijski obrok. Ako bo Grabotka mol- čal, potem je še upanje . . .“

Florijan je prišel ponoči pijan domov. Rotija je vpila, Pankracij je molčal.

V ponedeljek zvečer pa je prišel na travnik, ka- kor sta se dogovorila z Marijanko.

„Vse bo ostalo tako, kakor je, ako vi ne dovo- lite“, kriči Marijanka, gluheemu Pankraciju v uho. „Ničesar ne smete govoriti pri obroku, čisto ničesar, ali razumete?“

Kmet pokima.

Drugega dne se je zgodilo nekaj posebnega. Pankracij je nagovoril mladenko:

„Marijanka, kupil ti bom trak koralov, ker si — pametna.“

Po teh besedah je Marijanka vedela, da se pri sodnijskem obroku na tega svojega zaveznika lahko zanese.

Vendar ji je močno bilo srce, ko se je vzbudila v sredo zjutraj. Bilo je še kaj zgodaj, a Marijanka ni mogla ostati v postelji. Vstala je in šla opravljat živino.

Potem pa je položila par svežih cvetk v neško pred noge Mariji, da se vse srečno dokonča.

Obrnila se je in glej — mlad mož je stopal po vaški cesti in je vihtel klobuk Marijanki v pozdrav. Od veselja se je prestrašila mladenka.

„Bog ti daj dobro jutro, Marijanka!“ je klical mladenič.

Dekle ni odgovorilo na lepi pozdrav. Samo za- jecljala je:

„Gregor!“

Stal je pred njo, rudeč v celem obrazu in v lepi obleki.

Marijanko je bilo sram. Pogladiła si je pred- pasnik in je zrla v tla.

„Oh, kako sem oblečena — iz hleva sem ravno prišla.“

„Prav tako, Marijanka“, de Gregor. „Ze vem od svoje matere, kako si mi bila dobra in kako si po-

rorizmu mladinov. Ti so začrtali pot sedanji politiki, ki bi naj peljala do pomlajenja narodno-napredne stranke. Kakor feniks iz ognja, tako pomlajena in ojačena naj bi izšla iz sedanjega boja liberalna stranka, ki se je nahajala že v očitnem razsulu.

Kričanje o narodnosti, o sovražni vladi, in kar je še enakih besedi, je torej iz vrst liberalcev zgolj humbug. Kar se je zgodilo, to so hoteli imeti: vse, kar imenujejo krivično in nasilno, jim je prav ljubo kot sredstvo do cilja.

Liberalna stranka pusti sebe in slovensko metropolo sedaj tepsti od nemške vlade, samo, da lahko kriči. S strankarskega stališča taktika ni najslabše zamišljena, ampak tega ne dopustimo, da bi se liberalci v tem boju izigrali kot kaki narodni mučniki. Take hinavščine in takega komedijantstva ne bomo trpeli.

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor.

Ker se namerava sedaj 9. septembru sklicati deželne zbornice, je vse radovedno, kaj bo z deželnim zborom štajerskim.

„Pijeva korespondenca“ prinaša sledeče značilno situacijsko poročilo:

„Čas kislj kumar se bliža svojemu koncu. Stranke se pripravljajo za jesensko kampanjo, ki obeta biti zelo živahna. Nemški nacionalci so v velikih skrbih radi deželnih financ. Najeto posojilo od 3 milijonov kron, ki je vzdignilo toliko prahu, je skoro da porabljeno in še se ne more pričakovati kake sanacije deželnih financ. Kakor znano, je bil deželni zbor odgoden radi slovenske obstrukcije. Poslanec dr. Korošec se je izrazil še-le pred kratkim nasprotnemu politiku, da se bo v jeseni nadaljevalo z obstrukcijo. Očitno hoče obstrukcija večino izstradati. Pri takem položaju se odpirajo za deželne finance žalostne perspektive. Ako bi krščanski socialci tudi hoteli, jim je vendar nemogoče pri najboljši volji podpirati davčne načrte večine. Zvišanje najemninskega davka ima ravno tako veliko nasprotnikov, kakor davek na pivo. Dr. Link se nahaja v zelo neprijetni situaciji, posebno ako še upoštevamo, da bodo potrebni popolnoma posebni izvanredni izdatki. Za sezidanje po ognju pokončanih naprav v Rogatcu-Slatini bo potrebnih okrog en milijon kron. Kdo se bo čudil, če pri takem položaju dobiva dr. Link vedno več sivih las.“

Tako korespondenca.

Pribožili smo, ker je vsekakor zanimivo slišati krščansko-socialen glas. Vso odgovornost za resničnost tega poročila pa moramo seveda prepustiti korespondenci sami.

Zadnja seja ljubljanskega občinskega sveta.

Kakor poročamo tudi na drugem mestu, je bil radi zopetne izvolitve Hribarja ljubljanski občinski svet dne 31. avgusta razpuščen.

Deželni predsednik je poslal ta dan podžupanu Tavčarju dekret, v katerem mu naznanja razpust in obenem sporoča, da ima občinski svet še eno sejo, v kateri lahko sklepa o eventualnem prizivu.

Ob 5. uri popoldne dne 31. avgusta je imel občinski svet to zadnjo sejo.

Otvoril jo je dr. Tavčar, ki je tudi prečital zgornaj označeni odlok deželnega predsednika.

„Oh, in mladi človek tukaj — kaj hočete vi?“ zakliče sodnik, kažoč na Gregorja.

Gregor se uljudno prikloni in pravi, da je prišel „na pomoč.“

Sodnik zmaje z rameni in prične:

„Torej, kdo je gospodar posestva?“

Vaški učitelj je pokazal z roko na kmeta in je govoril:

„Ta mož tukaj. Toda, prosim, oprostite se blagohotno, on je nekoliko gluha.“

Rotija je potisnila Pankracijo naprej proti barjeri.

„Povej vendar, da hočeš prevzeti posestvo sinu“, mu je kričala na uho.

On pa jo je gledal s topimi očmi in je trdo molčal.

„Torej, Pankracij Grabotka“, je klical sodnik, „vi hočete odstopiti svoje posestvo in prepisati na Florijana?“

Kmet se ni zganil.

„Reči no, reci no“, ga je drezala Rotija. „Ti tepec, ali me ne slišiš?“

„Ta sitna baba naj takoj molči!“ se je razjezil sodnik.

„Oh, Pankracij — zgovori no par besed!“ ga je pričeala prositi Rotija.

„Sluga“, kriči sodnik, „držite žensko pri vratih, da ne bo silila v kmeta.“

Pankracij gleda pred-se in molči.

„Oprostite, gospod sodnik, on je gluha na —“

„Torej premislite: ali hočete ali ne hočete?“ zakliče sodnik z vso močjo Pankraciju na uho.

Še vedno je molčal — molčal kakor grob.

In sodnik je dvignil roko kakor k prisegi:

„Ako ne odgovorite, bom dal vreči vso družbo skozi vrata. To je norčevanje!“

Vaški učitelj je ugovarjal takim izrazom, ki se ne spodobijo. Florijan je klel polglasno. Marijanka in Gregor sta se pomenljivo spogledovala. Rotija je jo-

Na predlog odbornika Lenčeta se je na to soglasno sklenilo, da se ne vložijo nobenega rekurza, ker bi bil očitno brezuspešen.

S tem je bil dnevni red končan in seja zaključena.

Deželni zbori.

Potruje se vest, ki je bila že sredi avgusta signalizirana, da se bodo koncem septembra sklicali deželni zbori.

Tudi štajerski deželni zbor bo baje sklican, ako nemškonacionalna stranka pride nasproti zahtevam poslancev S. K. Z. Vse druge stranke so že obljubile, da bodo mirno delovale in tudi v tem smislu vplivale na druge stranke. Te stranke, ki so vladi ponudile svojo pomoč, so: krščansko-socialna, veleposestvo, socialdemokratska in slovensko-liberalna.

Vsled tega je liberalna stranka tudi že dala svojim listom navodilo, da morajo pisati proti obstrukciji, ter iti vladno nemškimi nakanom glede mirnega delovanja deželnega zbora smotreno, toda neopazeno na roko.

Če še velja stari pregovor, da roka roko umiva, potem naj nam bo dovoljeno vprašanje: Kako protiuslugo je dovolila nemška vlada narodni (!) slovenski liberalni stranki?

Socialno zavarovanje.

Pododsek za socialno zavarovanje bo pričel drugi teden meseca septembra zopet s posvetovanji. Na vrsti bo poglavje o zavarovanju zoper nezgode. Upati je, da bo pododsek to svoje delo dovršil tekom 14 dni in bo potem začel imeti odsek plenarne seje.

Delo v pododseku se je lepo razvil in je pričakovati, da bo radi velevažnosti predmeta tudi v bodoče lepo napredovalo. Ovirajo delo že od prvega pričetka najbolj socialdemokrati, ki stavijo neizpeljive zahteve.

Zdi se, kakor da bi socialna demokracija ne imela rada dobroslovitranega delavstva, ker se boji zgubiti najuspešnejša agitatorijska sredstva.

Zmaga kršč.-socialnega delavstva.

Krščansko-socialno delavstvo zopet lahko beleži lepo zmago.

Dne 28. in 29. avgusta so se vršile v Bielitzu volitve priselnic in njihovih namestnikov v obrtno sodišče. Pri teh so zmagali v I. skupini krščansko-socialni kandidati z 1450 glasovi proti 1433 glasovom socialdemokratov.

Akoravno je socialdemokratska organizacija delala z najhujšim terorizmom in z vsemi drugimi sredstvi, je vendar podlegla. To priča, da si kršč.-socialna misel pridobiva vedno več tal.

Boj v socialdemokraciji.

Kakor smo že na kratko poročali, zboruje v teh dneh v Kopenhagenu mednarodni socialistični kongres. Glavno zanimanje zavzema prepir med avstrijskimi socialdemokrati, češkimi in nemškimi. Boj je zelo vroč in se bje z vso srditostjo.

Prvi sklep kongresa pomenja poraz za češke sodruge. Ti so namreč protestirali proti temu, da bi se pripoznalo sedem delegatov, ki se niso hoteli pokoriti sklepom češke socialne demokracije, ki je sklenila ločitev strokovne organizacije, ter so še vedno hoteli biti v enotni organizaciji z Nemci. Kongres se pa ni oziral na ta protest, akoravno je poslanec Nemec kot govornik čeških „separatistov“ grozil z ne-

kala in vpila.

Sredi te cele družbe je stal edini Pankracij Grabotka — nepremično — kakor kak štor — in je — molčal.

„Sedaj mi je pa že dovolj!“ zakriči sodnik. — „Ali mislite, da boste brili norce iz sodnije, a? Vam vsem pravim, takoj v-v-vun! Sluga, vržite vso družbo na cesto!“

Potegnil je svilen robec iz žepa in si je z njim hladil razbeljeno glavo.

Sodnijski sluga je odprl vrata in vsi so odšli potrti.

Na cesti so začeli vsi naenkrat govoriti v kmeta — bil je tak hrušč, da so mimoidoči postajali in gledali, kaj se je pripetilo.

„Mi gremo k notarju“, vpije vaški učitelj, „notar bo že vse naredil.“

„Joj, joj, to bo stalo denarja!“ tarna Rotija.

In tedaj naenkrat izpregovori Pankracij.

„Hočem nekaj povedati, poslušajte! Vi pojdite, kamor hočete, jaz pa grem k Zarniku kupiti Marijanki koralov, ker je pametna dekle!“

Te nepričakovane besede so napravile silen vtis.

Rotija in vaški učitelj sta obstala kakor okamenela, Florijan je raztegnil prijazni obraz v neumne gube.

Marijanka in Gregor sta stopila brez strahu h kmetu, in potem so se obrnili vsi trije — Marijanka, Gregor in Pankracij — k Zarniku.

To je bil konec „sodnijskega obroka“ in par dni pozneje se je preselila mati Glombka h Gregorju, ki se je poročil z Marijanko in kupil lepo posestvo.

Pankracij Grabotka pa je kadil pred svojo zeleno barvano hišo iz malega vivčka.

Mislil je o tem, kako je močehnost koristna stvar, in kako dobro se je obnesla v zadevi sodnijskega obroka.

[Konec.]

varnimi posledicami, in je sprejel onih sedem delegatov.

Zanje se je odločno potegnil poslanec dr. V. Adler.

Akoravno so prepri skrajno hudi, vendar ne bo prišlo do zunanje razdora v socialdemokraciji, češki separatisti se bodo pokorili bržkone sklepom kongresa, a ostal bo notranji, radi nemške nadutosti nepremostljivi nesporazum.

Nemško-češke upravne konference.

„Prager Tagblatt“ javlja, da se v ponedeljek sestane na Dunaju češko-nemška upravna konferenca. Konferenci bo predsedoval ministrski predsednik baron Bienenroth.

Konference se udeležijo: deželni maršal knez Lobkovic, namestnik grof Coudenhove ter zastopniki nemškega in češkega veleposestva. Češke in nemške meščanske stranke se konference ne udeležijo.

Zanimiv turški predlog.

Mladoturško glasilo „Tanin“ priobčuje predlog, naj bi se Turčija in Rusija medsebojno zavezali, da ne bosta v Črnem morju v bodoče imeli nobenega vojnega brodovja.

V tem slučaju bi Turčija dovolila vsi ruski črnomorski vojni mornarici prehod skozi Dardanele v Baltijsko morje.

S tem bi bilo tudi za Rusijo rešeno vprašanje glede pomnožitve baltijskega vojnega brodovja.

Aehrenthal in San Giuliano.

O sestanku obeh zunanjih ministrov se je izdal sledeči uradni komunike:

„Potovanje, ki ga je napravil San Giuliano v Ischl, da se predstavi cesarju Francu Jožefu, kakor tudi sestanek z ministrom Aehrenthalom, sta nov dokaz prijateljskih in zaupnih zvez med Italijo in Avstro-Ogrsko. Sestanek obeh ministrov je omogočil, da sta se zastopnika združenih držav intimno razgovorila o splošnem položaju v Evropi in specijelno o razmerah na bližnjem vshodu. Pri presojanju teh vprašanj je vladalo razveseljivo soglasje. Cilj obeh kabinetov je ohranjenje miru in statusa quo. Posebno se pričakuje od novega režima v Turčiji njeno konsolidiranje in se bo tudi vnaprej simpatično pozdravljala propeh balkanskih držav.“

Sedaj je San Giuliano v Ischlu, kjer je bil včeraj dne 1. septembra sprejet v avdienci od našega cesarja.

11. septembra v Trbovlje!

Vspored slavnosti, ki se priredi dne 11. septembra 1910 v Trbovljah o priliki blagoslovljenja novega Društvenega doma:

Dopoldne:

1. Ob 9. uri zjutraj sprejem gostov na kolo dvoru.

2. Sprevod z godbo na čelu skozi Trbovlje I. v Trbovlje II.

3. Ob 10. uri na trgu pred cerkvijo pozdrav došlih gostov.

4. Ob 10. uri cerkveni govor (gospod dr. Anton Korošec) in sveta maša.

5. Po cerkvenem opravilu blagoslovljenje Društvenega doma in slavnostni govor (gospod dr. Ivan Benkovič).

6. Ob 12. uri kosilo.

Popoldne:

7. Ob 2. uri pete litanije.

8. Ob 4. uri javna telovadba Orlov: a) rajalni prihod, b) proste vaje leta 1910, c) orožna telovadba, d) moreška (sabljanje), e) rajalni odhod.

9. Na istem prostoru velika ljudska veselica s srečolovom in šalivo pošto.

Pri vsej slavnosti svira slavna trbovlska pazniška godba.

Vstopnina k javni telovadbi: (sedeži 1 K, stojišča 40 v. Ker je čisti dobiček namenjen novemu Društvenemu domu, zato se preplačila hvaležno sprejemajo.

Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Raznoterosti.

Iz šole. Na dvorazrednici v Zagorju je razpisano mesto definitivnega učitelja. Prošnje do 23. septembra na krajni šolski svet v Zagorju. Šola je v drugem krajevnem razredu. Na nemški šoli v Konjicah se razpisuje mesto nadučitelja, na nemški šoli v Ljutomeru pa mesto provizoričnega učitelja.

Osebnost. Polkovnik gospod Franc Beseljak pojde po 40letnem službovanju v pokoj. Gospod Beseljak je vstopil kot prostak v armado in se je z lastno močjo povzdignil do polkovnika. Sedaj služi gospod polkovnik na Dunaju, ter je poveljnik domobranskega monturnega skladišča. Gospod Beseljak se še vedno živahno zanima za naše slovenske razmere, in pride, kakor čujemo, sedaj, ko bo vstopil v pokoj, v domovino.

Odlikovanje. Častiti gospod kn. šk. računski revident Janez Wolf je postal častni član mariborskih veterancev.

Za učitelje. Minister za uk in bogočastje je pooblastil vse deželne šolske oblasti, da smejo učiteljem in učiteljicam na srednjih šolah podeliti dovoljenje za udeležbo na visokošolskih ferijalnih tečajih

v Solnogradu, pod pogojem, da se ne ovira redni pouk na zavodih, kjer so dotične učiteljske moči nastavljene. Ti ferijalni kurzi trajajo od 1. do 15. septembra.

Župnijski izpiti. V torek, 30. avgusta, sredo 31. avgusta, in četrtek, 1. t. m. so se vršili v Mariboru župnijski izpiti. Delali so jih č. gg. kaplani: Jager Avguštin iz Ptuja, Lorenčič Vinko od Sv. Ane na Krembergu, Lovrenko Franc od Velike Nedelje, Sinko Franc iz Šmarja pri Jelšah in Zakošek Peter iz Škal in so jih tudi vsi prestali. — Častitamo!

Ljudsko štetje. Notranje ministrstvo je z odlokom z dne 23. avgusta določilo, da se začne z ljudskim štetjem dne 31. decembra 1910.

Ravnateljstvo državnih železnic za Štajersko. Zgornjestažerski poslanci, graška trgovska in obrtna zbornica, mesto Gradec in deželni železniški svet zahtevajo posebno ravnateljstvo državnih železnic na Štajerskem. Ravnateljstvo bi naj imelo svoj sedež v Gradcu. Kakor razmere kažejo, bode železniško ministrstvo, posebno glede na vedno večji promet, ugodilo tej zahtevi.

Otvoritev „Slovenskega Doma“ v Št. Ilju v Slovenskih goricah. Vse one gg. vinogradnike, ki so obljubili prispevati za vinsko poskušnjo nekaj steklenic vina, prosimo, da odpošljejo vino na naslov: Franc Thaler, župan v Št. Ilju v Slov. gor., in sicer tako, da pride vino že dne 6. septembra v Št. Ilj. — Z ozirom na veliko udeležbo izvenstažerskih Slovencev, bo ta vinska poskušnja najboljša reklama za naša izvrstna vina.

Liberalni škodljivci. Dan za dnem moramo povdarjati, kako je brezmiseln in nedosledna liberalna politika nam vedno škodovala. Sedaj o priliki Hribarjeve afere se je zopet dogodil slučaj, ki kaže liberalne kozolceprestavljalce v vsej nesposobnosti. „Slovenski Narod“ od dne 22. t. m. je imel, kakor smo že poročali, naslednje mastno tiskano poročilo: „Narodno-napredna stranka šloji brezpogojno na strani svojega načelnika in dosedanjega župana Hribarja. Kakor vsa ta dolga leta, kar je bil župan, tako uživa tudi sedaj popolno zaupanje cele stranke in stranka mu bo to zaupanje tudi ohranila, in v dokaz tega položila v Hribarjeve roke odločitev, kaj naj se zgodi, ali naj se občinski svet upre in naj Hribarja zopet voli za župana, ali naj tega ne stori!“ „Slovenski Narod“ od 31. avgusta pa piše: „Veselite se, da je Hribar volitev sprejel, je bilo splošno. S tem sklepom občinskih svetovalec, da naj Hribar izvolitev sprejme, je avtonomni zastop pokazal, da se ne boji nobenih konsekvenc.“ S politiko takih nasprotstev se samo smešimo pred vsem svetom in si škodujemo na našem ugledu. Trpi pa pod tako nerodno taktiko ne samo liberalna stranka, ampak tudi mi. Vlada izrablja take politične budalosti kaj rada tudi proti nam, ter nam potem očita nezrelost in neresnost.

Zadnji čas. Bistremu opazovalcu naših domačih razmer ne more uiti, da ob smrtni postelji našega celjskega liberalizma vstaja nova, nevarnejša organizacija, socialdemokracija. Tiho, a smoteno razpeličuje svoje niti po celem Slovenskem Štajerju ter vabi ljudi na svojo stran. V Ribnici na Pohorju ima tudi močno klesarsko društvo, o katerem naša javnost nič ne ve, ki pa vendar vrši pridno nalogo socialističnega apostolstva. Tudi v drugih župnijah rase polagoma število socialdemokratov. Treba bo, da se ne bomo bavili samo z liberalizmom, ampak še pazljiveje z rudečo internacionalo.

Agitator Narodne stranke Stibler, katerega plača vlada, imenuje v „Zadrugi“ Goriško zvezo — „klerikalno.“ To je nepolitično delo v strokovnem listu. Vprašali bomo merodajne kroge, če daje vlada podporo za politično agitacijo Stiblerjevo. V nobenem strokovnem listu avstrijskih zadrugnih zvez, katere pripadajo raznim strankam, ne najdemo enakega psovovanja zadrugnih organizacij, tega je zmožen samo od vlade plačani podstarosta celjskih Sokolov. Vladni na zdar!

Nesramnost. Razni slovenski listi so prinesli vest — s temi besedami začne Plojeva „Sloga“ z lažjo svoj uvod k veliki laži, da so gotovi (!) pristaši Kmečke zveze o priliki Vrazove slavnosti v Cerovcu hujskali k kmečke fante, naj dejanski napadejo dr. Ploja. Nadalje trdi, da se je napad v resnici pripravljal in sicer! baje pod vodstvom nekega (!) kaplana. Ploj obljublja o tej stvari članek v prihodnji številki iz peresa nekega (!) duhovnika. Da se o dr. Ploju sploh še kaj piše, izmišljajo si sedaj njegovi pristaši že takšne gorostasne reči. Ploj lahko mirno hodi po okraju, noben pošten človek se ne bo brigal za političnega uskoka in zdražbarja med slovenskimi poslanci, če en napad se pripravlja, ta pa se bode bil z glasovnicami pri prihodnjih volitvah. Da pa to grdo ruvanje v Plojevem listu proti našim fantom in duhovnikom spravimo v pravo luč, zato terjamo pojasnila o sledečih rečeh: 1. Kateri listi so pisali o napadu? Navedite številko in stran! 2. Kdo so tisti gotovi pristaši Kmečke zveze, ki so hujskali? 3. Kako se imenujejo nahujskani fantje? 4. Kako se imenuje isti neki (!) kaplan, ki je vodil priprave za napad. 5. Naj se isti neki (!) duhovnik, ki misli svojega sobrata — nekega (!) kaplana — napasti v prihodnji številki, podpiše s popolnim imenom, da bomo vedeli, kateri duhovnik še dandanes služi kot orodje liberalnim strankam in njih listom!

Dr. Kukovec se zvija v svojih listih na vse moč goče načine radi Dreflakovega in Heričevega imeno-

vania šolskim nadzornikom. Skrajno neljubo mu je, da smo pribili, da niti koraka, niti besedice ni storil v tej celi zadevi, čeprav je njegova stranka povsem učiteljska in je storilo liberalno učiteljstvo nje-mu že veliko uslug. Papirnati protest po toči pa je bil najboljši dokaz politične nezrelosti liberalnega kolodvoda in njegovih trabantov. Tudi ena druga važna zadeva se sedaj rešuje, in tudi v tem slučaju nam je znano, da se dr. Kukovec še niti ni ganil. Njegovi volilci se bodo začeli kmalu vpraševati, zakaj so sploh volili dr. Kukovca, ako noče nič delati. Ta zadnja zadeva bo vzdignila še veliko prahu, in mnogo ga bo padlo tudi na dr. Kukovca, kakor se nam vse zdi.

Gospod dr. Plešič nam je poslal sledečo nerovno pismo: „Slavno uredništvo? „Mirta Vrazu!“ To je bilo pisano v Vašem listku, ki je v tesni zvezi s kritiko moje osebe in ki govori direktno o „Plešičevem ilirizmu.“ Kakor vidim iz publicistike, postaja moja oseba važna za princip; zato bi mi bilo drago, ki bi po svojem spoznanju sodili tudi o meni. Pomembra so tu sledeča vprašanja: 1. Jeli je navdušenost sama na sebi nepotrebna? 2. Jeli navdušenost v meni ubila delavnost? 3. Jeli sem jaz, kadar sem govoril, na pr. zdaj v Cerovcu in junija v Mariboru, tudi kaj povedal? 4. Jeli se je moj govor občinstvu dojmil? Moja oseba sama na sebi ni nič; le kolikor je orodje ideje, pride v presodbo. Stvari boste koristili, ako objektivno odgovorite v svojem listu na gornja vprašanja. Z odl. spošt. Vam vdani dr. Fr. Plešič. Ljubljana, 27. 8. 10.“ — Nato odgovarjamo: Članek „Mirta Stanku Vrazu“ ni bil naperjen proti Vaši osebi, ampak edino v bran Stanka Vraza. Govor je tam o „Plešičevem ilirizmu“ le v tem smislu, ker dr. Prijatelj tako piše. Ni torej naša dolžnost, odgovarjati na stavljeni nam vprašanja, ampak, recimo, dr. Prijatelja, zakaj naš članek itak brani ilirizem Vrazov, ki ga Vi zagovarjate; če dr. Prijatelj Vaš ilirizem drugače umeva, nismo mi tega krivi. Stanko Vraz se ne more več braniti, Vi se pa lahko, in Vam tudi radi damo prostora. Da je navdušenost kot sredstvo k cilju potrebna, povdarja dotični članek sam.

Pobegli socialdemokratski poslanec. Josip Jodlbauer, deželni poslanec in socialdemokratski mestni svetnik v Gradcu ter obenem urednik graškega lista „Arbeiterwille“, je izginil neznan kam. Brez obvestila jo je popihal z ženo strankinega tajnika Lindnerja, svojo ženo pa je pustil sedeti. Popolnoma v smislu socialdemokratskega programa. Domneva se, da je Jodlbauer bil v neposredni zvezi s socialdemokratskimi blagajnami. Listi poročajo, da se nahaja pobegli podvodja štajerskih rudečkarjev že v Ameriki. Sodrugi se hudojejo na Jodlbauerja, ker bodo sedaj v deželnem zboru imeli enega poslanca manj.

Skandalozne razmere pri južni železnici. Dne 21. avgusta t. l. sem zahteval na postaji Križevci pri Ljutomeru 4 vozne listke v Ljutomer. Tedaj me nahirli neki Christijan Pleschberger, ki je namestoval postajenačelnika Melherja, v blaženi nemščini: „Govorite, če se hočete peljati, nemški, jaz slovenski ne razumem.“ Jaz nato: „Prosim za 4 vozne listke v Ljutomer.“ On: „Govorite nemški, naš uradni jezik je nemški.“ Jaz: „Tukaj je čisto slovenski okraj, zatoorej ne morete zahtevati od ljudstva, da bi zahtevalo vozne listke v nemškem jeziku, ker ga ne zna, in tudi dalje vlak ne pelja kot v Ljutomer.“ On: „Jaz ne razumem slovenski, govorite nemški.“ Jaz: „Zakaj pa ne greste na Prusko, tam bi imeli samo z Nemci za opraviti, mi pa kot Slovenci zahtevamo, da se z nami občuje slovenski, kajti za naš denar se ravno tako lahko peljemo, kakor Nemci.“ On: „Vi tukaj provocirate.“ Jaz: „Prosim za pritožno knjigo.“ Nato mi zapre okno pred nosom, vlak je stal že na postaji, in jaz še brez listka. Moral sem najeti drugo osebo, da sem dobil vozni list, in to v Križevcih na Murskem polju. Skandal, ki presega vse meje, je to početje nestrpnih nemških nacionalcev. Neki mladenič si ni vedel drugače pomagati, kakor da je temu nemškemu veleumu pomolil pod nos vozni list in mu rekel: „Prosim, takega mi dajte!“ Drugi so zahtevali: „Prosim, karto v Luffenberg!“ in zopet drugi v nemškem jeziku. Torej, tako daleč smo prišli v naši ljubi Avstriji, da se niti v čisto slovenskih krajih ne bomo mogli voziti za svoj denar. Sicer pa sem izročil yso stvar enemu izmed državnih poslancev, ki mi je obljubil, da bo šel osebno k ravnateljstvu južne železnice in mojo pritožbo z vso močjo podpiral. Vas pa, dragi mi rojaki, prosim, naj se vsak posluje svojega maternega jezika, da bodo sprevideli, da se jim ne vdamo!

Sovraštvo do Slovencev. V bližini Gleichenberga je bila v nedeljo dne 28. avgusta v neki gostilni veselica. Ko se je kočijaz Janez Predikaka, doma iz Št. Petra pri Mariboru, vračal v temi domov, so ga nemški fantalini s kamenjem napadli. Dva kilograma težak kamen, ki ga je Predikaka dobil v glavo, ga je ubil. Surovine so nesrečneža potem pustile ležati v luži krvi. Kje so divjaki?

Pretep med Čehi in Nemci. V Lobosici pri Tečnu na Češkem je prišlo minulo nedeljo do krvavih spopadov med Čehi in Nemci. Čehi so priredili slavnost, ki je dala Nemcem povod, da so vprizorili prave orgije. Ko je druhal hotela nekega Nemca, ki je bil aretiran radi razsajanja, osvoboditi, je vladni zastopnik potegnil sabljo in zagrozil z orožjem. Množica več tisoč glav je udrila pred češki Narodni dom, pevajoč „Die Wacht am Rhein.“ Orožništvo je Nemce potisnilo nazaj. Ko so se Čehi vračali, je prišlo pred kolodvorom do pravega boja. Nemci so rabili nože in

revolverje. Čehi so se branili s palicami. Na obeh straneh je več ranjenih. Ker orožnikov ni več zadoščalo, je bila poklicana kavalerija, ki pa pri svojem prihodu ni imela več povoda, da bi posegla vmes, in je boj med tem prenehal.

Centralna posojilnica v Krškem. Iz kroga Vošnjakovih posojilnic se nam piše: V zadnji „Zadrugi“ se je spravil Miloš Stibler na gospoda Lapajne in skuša v potu svojega obraza slikati celjsko zvezo kot edino zveličavno, krško centralno posojilnico pa blati. Zelo fino je, mimogrede povedano, da uradnik blati članice lastne zveze menda zato, ker tako dolgo vstrajajo pri hirajoči celjski zvezi. Besedičenje Stiblerja je zastopnikom Vošnjakovih posojilnic dokaz, da je resnično potrebna samostojna zveza vseh starih Vošnjakovih posojilnic. Uverjeni smo, da bo gospod Lapajne kot vnet zadrugar, ki je teoretično in praktično vsestransko izobražen in delaven, kar ne moremo trditi o Stiblerju (udeleženci tečaja v Celju l. 1908 vedo povedati, kako je gospod Kunej moral g. Stiblerju pomagati), deloval naprej in združil vse posojilnice Vošnjakovega sistema v eno zvezo. Stare posojilnice vendar ne bodo v zahvalo za to, da so mladi „zadrugarji“ stare, zaslužne može izrinili iz odbora Zadrugne zveze v Celju, še nadalje vzdrževale isto zvezo.

Bled. Dunajski „Fremdenblatt“ poroča, da je Bled kupil neki Winkler. Dobili smo pojasnilo, da ta vest ne odgovarja resnici.

Navtični kurz za abiturijente. Naučno ministrstvo je dovolilo, da se osnuje na c. kr. navtični akademiji v Trstu enoletni navtični kurz za abiturijente gimnazij ali realk. Učni jezik je italijanski. Vstopi pa lahko vsak abiturient, ki položi izpit, s katerim dokaže, da je italijanščine toliko zmožen, da z vspehom lahko sledi predavanju. Po dovršenem kurzu bo moral vsakdo položiti izpit, nakar bo imel enake pravice za nastop v pomorske službe, kakor absolvent navtične akademije.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali častiti gospodje kaplani, ki so napravili te dni župnijske izpite, 22 K. Živeli!

Za „krščansko prosveto slovenskega ljudstva“ je daroval S. K. S. Z. častiti gospod Ivan Jelšnik, kaplan v Čadramu, 2 K 50 v. Živeli, posnemovalci!

Za S. K. S. Z. so darovali častiti gospodje, ki so delali župnijske izpite, 20 K. Hvala!

Pravoredna družba. „Neki E. Brinšek v Bobovi, Šmarje pri Jelšah, hoče Slovence osrečiti z novo družbo. Čujte in strmite nad tem čudesom! E. Brinšek piše na letakih: „Pravoredna družba“ bi nadomestila in prekosila vsa važnejša naša, zlasti književna društva, združivši jih pod enim imenom in vodstvom, na primer: Mohorjevo društvo, Slovensko, Šolsko in Glasbeno Matico, Dramatično društvo, Družbo sv. Cirila in Metoda, razna gospodarska društva. Ona bi bila obenem časnikarska (18 lastnih časopisov!), pravoznanska (nam politična), zdravljelovna, pravoredna cerkvena in svetovna (mednarodna) družba, „na podlagi npravnega znanstva sloneča družba, edino prava vodnica Slovencev.“ Bog daj gospodu Brinšku zdravje in „pravorednost.“ Mi tudi to želimo.

Novost na železnicah. Na Angleškem so uvedli v železniški promet zanimivo novost. Ondi nimajo samo vozov za kadilce in nekadilce ter za dame, ampak so uvedli tudi vozove z napisom „Silence“ — vozove za molčce. V ta voz stopi vsak, ki nikakor noče, da bi kaj občeval s svojim sopotnikom.

Našim naročnikom! Pri pregledovanju poslovnih/knjig smo opazili, da še niso vsi naši naročniki poravnali dolžne naročnine. Da nam ne bo treba dotičnim lista ustaviti, ponovno prosimo, da storijo svojo dolžnost. — Obenem pa prosimo vse naše somišljenike in prijatelje „Straže“, da delujejo za širitev našega lista. V mnogih gostilnah in trgovinah se šopirijo samo nam nasprotni listi. Somišljeniki, zahtevajte v vseh gostilnah in trgovinah „Stražo“! Razviti moramo po župnijah agitacijo za naš list. Zadnji čas nam dohajajo vedno novi naročniki, v dokaz, da izvršuje „Straža“ svojo dolžnost, in je postala priljubljeno ljudsko glasilo. Da se pa list še bolj izpopolni, pridobivajte nam novih naročnikov! „Straža“ velja od 1. septembra do novega leta 4 K, za 1 mesec 1 K. — Upravništvo.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. Dne 31. avgusta je umrl dr. Ignac Fischler, bivši sanitetni šef drugega vojnega kora na Dunaju.

Začetek šol. leta. Na mariborski gimnaziji in tudi realki se vrši vpisovanje 9. septembra. Vsakdo mora imeti sabo krstni list in zadnje spričevalo. Ravno ta dan popoldne se vrše sprejemni izpiti. Šolska sv. maša je v nedeljo, dne 11. septembra.

Maribor. Včeraj, dne 1. t. m. popoldne so pobirali naši šentiljski Slovenci pri slovenskih mariborskih trgovcih prostovoljne darove, ki bi se porabili kot dobrotki pri srečolovu. Dali so vsi in hvala lepa jim za to! Samo trgovec Kautschitsch (?) na

glavnem trgu je izjavil, da ne da ničesar. — Brez komentarja.

Maribor. Rudolf Werdonig, 18letni postopač iz Slemenca, je v družbi 17letnega Janeza Stromayerja ukradel dne 30. avgusta iz veže hiše št. 46 v Gosposki ulici novo kolo, last gospoda Neuwirtha. Kolo je vredno 200 K. Mlada uzmoviča sta skušala ukrasti tudi kolo zasebnika Karl Reinerja, a sta bila zasačena pri tatvini ter sta jo nato na prvem ukradenem kolesu odkurila proti Celju.

Maribor. V delavnicah južne železnice na korškem kolodvoru se je že delj časa opazovalo, da nekdo na tihem odnaša iz zaloge baker in predmete iz medenine. Policija je po poizvedbah dognala, da prinaša na teden enkrat Marija Marčič, žena kurjača v delavnici, ukradeno blago k nekemu trgovcu. Dne 27. t. m. je policijski stražnik prijel Marijo Marčič, ko je zopet nesla 15 kg medenine v jerbasu k trgovcu. Zakonska Marčič so zaprli.

Maribor. Mariborski vsenemci bodo obhajali v soboto dne 3. septembra zvečer spomin na zmago pri Sedan. Glavno besedo ima pastor Mahnert.

Maribor. V torek 30. avg. se je v bližini Št. Petra nekemu kmetu vsled neprevidnosti zvrnil voz o tave z vola vred v Dravo. Eden vol je ugonil.

Glasbeno društvo v Mariboru se resno bavi z namero, ustanoviti svojo glasbeno šolo, v kateri bi se mladina proti zmerni učnini poučevala v goslanju in v igri na klavirju. Otvoritev šole zavisi še več od številca gofencev, ki se bodo oglasili za eden ali drug predmet. Stariši, ki žele dati svojo deco v glasbeni pouk, naj se prijavijo v prodajalnici g. V. Berdajsa na Zofijinem trgu. Pouk se bode pričel dne 15. sept. ali najkasneje začetkom meseca oktobra.

Celjske novice.

Celje. Vpisovanje v I. razred c. kr. samost. n.-sl. gimn. razr. v Celju se bo vršilo v petek, 9. septembra t. l. od 8. do 10. ure predpoldne. Zopetni sprejem dosedanjih učencev pa se vrši v soboto, dne 10. septembra od 10. do 12. ure predpoldne. — Celje, dne 1. septembra 1910. — Vodstvo.

Osel posilincev. Celjski protestanti in posilincevski gostilničarji in trgovci, kakor so Skaberne, Rebenscheg, Stieger, Zangger, sovražniki Slovencev, pa ljubitelji slovenskega denarja, so mislili okoliške Slovence zasramovati z grozovitim smešenjem. Če bi zmagali, so imeli pripravljene Rebenschegovega osla pri pošti, ki bi ga oblekli v slovensko trobojnico in vodili po mestu z napisom: „Zadnji Slovenec iz Gaberja.“ Vsak Slovenec, ki pozabi to razžaljenje, je res osel posilincev.

Slov. podgane. V trgovini Makesch-Mossmann so tudi propagatorji protestantskega posilincevstva. Po slovenski zmagi so se pogovarjali intimno o volitvah, kar vstopi slovenska stranka. En uslužbenec je spozna kot slovensko, drugi ne. Da bi govor pretrgal, zakliče: „Tiho, podgana je tu!“ — Da, za to so Slovenci dobri, da se plazijo v posilincevsko trgovino, zato pa jih smešijo s podganami.

Celje. Dne 30. avgusta se je vršila seja občinskega sveta, v kateri se je prečital odlok celjskega okrajnega glavarstva glede državne subvencije 2000 K za mestni vodovod. Župan dr. pl. Jabornegg je poročal o novi stavbi deške meščanske in ljudske šole.

Celje. V Gradcu je umrl dne 31. avgusta slikar in pleskar Albin Paradiž.

Ptujske novice.

Ptuj. O priliki vojaških naborov dne 13. marca je imel fant Jakob Kovačec iz Hvalitine prijet narodni trak. Policijski stražnik Franc Marine je zahteval, naj Kovačec in njegovi tovariši odstranijo slovenske znake. Ker Kovačec ni hotel odstraniti znaka, je bil aretiran in odveden v zapor. Po zatrdilu Kovačeca, je dobil on od policajev udarce po glavi, da mu je prišla kri. Kovačec je vložil proti trem policijskim stražnikom tožbo, da so v zaporu z njim grdo ravnali. Pri obravnavi na okrajni sodnji v Ptuj so bili vsi trije obtoženci oproščeni. Zastopnik državnega pravdnštva je vložil proti tej razsodbi priziv. Dne 31. avgusta se je vršila prizivna obravnava pred mariborskim okrožnim sodiščem, pri kateri so bili vsi trije obtoženci oproščeni. — Avstrijska justica.

Za smeh in kratek čas. Naši štajerski posilincevci se kažejo vedno in povsod drugače kakor so. Sedaj je izdal ptujski okrajni zastop na vsa županišča okrožnico, v kateri svari stariše in vzgojitelje, najjati otrokom opojne pijače. To je nazadnje prav lepo in bi morali samo pohvaliti. Ako pa pomislimo, da sede v tej korporaciji razni Strasschilli, Huferji in drugi, ki imajo največje žganjarne v Ptuj, potem se moramo smejati.

Ptuj. Zagrizenost naših „Nemcev“ postaja vedno večja. V nedeljo dne 28. t. m. je priredila naša velenenška mestna godba izlet v Št. Vid. Na tem pohodu jo je spremljalo do 50 mladih ptujskih nemških kulturonošcev, ki so oboroženi s palicami in drugimi takimi sredstvi šli v slovensko vas z očitnim namenom izzivati in provocirati. Varujejo naj se vročkrvni gospodiči, da se jim kaj ne zgodi. Naša potrpežljivost tudi ni tako brezmejna.

Ptuj. Pri nas obstoja nevarnost, da pride do štrajka mizarjev. Mizarji v delavnici mizarkega mojstra Kracerja, ki je pred kratkim umrl, so se pričeli upirati ukrepom novega poslovođa. Pravijo, da jih hoče s spremembo delovnega reda oškodovati. Delav-

ci so se obrnili do sedanje lastnice, ki pa ni ugodila njihovim željam. Bil je tudi že okrajni vodja socialdemokratskih lesnih delavcev Ebner iz Gradca v Ptuj, kjer je vodil sporazumna pogajanja, a do zaključka ni prišlo in mogoče izbruhne štrajk.

Ptuj. Na Bregu pri Ptuj je zgorelo v ponedeljek dne 29. t. m. pet poslopij, ki so bila last posest. Fakleževe in pa Kodrovih dedičev. Ogenj se je hitro razširil in ga ni bilo mogoče ugasiti. Škoda je velika, posebno ker so bili shranjeni vsi letošnji pri-

delki.

Drugi kraji.

Kamnica. Pri gospej Angelič v občini Rošpah je izvršil hlapec Franc Kokol drzno tatvino. Na strehi je odstranil nekaj strešne opeke, splezal skoz gospodarsko poslopje do stanovanja, vlomil duri, ter je ukradel iz omare štiri zlate prstane in zlato vratno verižico. Škoda znaša nad 200 K. Tatu še do sedaj niso izsledili.

Jarenina. Naš nadučitelj g. Martin Breznik je bil odlikovan s častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

Smarjeta pri Celju. V sušilnici za hmelj vdove Jožefe Škočir je izbruhnil (dne 27. avgusta) požar. Požarna bramba iz Škofje vasi je z odločnim nastopom zabranila, da se ni ogenj še dalje razširil. Rešilo se je 6 stotov hmelja in 100 stotov slame. V nevarnosti so bila tudi vsa sosedna poslopja. Škoda znaša 500 K.

Ormož. Razpisano je mesto nadučitelja na štirirazredni ljudski šoli v Ormožu (mesto). Šola je v prvem krajevnem razr. Dokazati se mora tudi sposobnost za podučevanje veronauka. Prošnje do dne 25. septembra 1910 na krajni šolski svet v Ormožu.

Dobrna. Dne 30. avgusta je vrli fant naše mladeniške zveze, Gregor Mazovšek, padel na župnijskem kozolcu tako nesrečno, previden še s svetimi zakramenti, ne da bi se več zavedel, umrl. Blagi mladenič je prišel mlatit in je v spancu pozabil, da leži na škodnju, ter se je prevrgel na pod. Hitro poklicani zdravnik dr. Hoisl ml. je konstatiral pretresenje možgan. Danes, dne 1. t. m. smo ga z vso častjo pokopali. Kot vzgledni član Marijine družbe, bralnega društva, mladeniške zveze in Orla, je imel jako lep pogreb. Gospod župnik je spregovoril na grobu tako ganljive besede, da so bili mnogoštevilni pogrebeci do solz ganjeni. Zadnji nauk za fante Marijine družbe je bil v nedeljo, dne 28. avgusta, in je obsegal premišljevanje o pripravi Marijinega otroka na smrt. Ta nagla smrt je pač podpirala nauke, katere smo v nedeljo slišali, da moramo biti vedno pripravljene na smrt. Rajni je bil vseskozi vzoren mladenič in priden otrok, ki je spoštoval svoje stariše, ljubil čedno življenje in bil navdušen katoliški slovenski mladenič. Bog mu daj večni mir in pokoj! Ljubega našega Gregora pa priporočamo molitvi!

Radenci pri Kapeli. Pretečeni teden so člani avstrijske gostilničarske zadruge napravili izlet k izviku kisle vode gospoda Zemljiča. Izleta se je udeležilo 50 članov omenjene zadruge. Izletniki so se nato podali v Rogaško Slatino.

Ljutomer. Za župana v Ljutomeru je bil dne 31. avgusta zopet izvoljen Nemeč, notar Julij Thurn. Za občinske svetovalce so izvoljeni trgovci M. Höningmann, Krainz in dr. Schwarz.

Ljutomer. Naš trg dobi električno razsvetljavo. Pričelo se bo v bližnjem času z pripravljalnimi deli. Vse delo je prevzela Avstrijska motorna družba. S 1. februarjem 1911 se mora glasom pogodbe oddati nova naprava občini v uporabo. Kdo more reči, da Ljutomer ni napreden.

Sv. Lenart v Slov. gor. (Zajček modruje.) Nekega večera sem šel iz trga na sprehod. Ko tako premikam svojega rojstva težke kosti, zapazim ob gozdu sredi pota neko živalsko postavo. Mislim sem, da je mačka, ki pazi na miš, toda podoba ni bila taka. Pogledam si čudno stvar malo bližje in spoznam v svoje veliko začudenje, da je bil divji zajec. Jojmene, siromak se je stegoval in migal z ušesi, in bilo je videti, kakor da bo prišla zadnja ura. Vprašam ga, kaj mu greni življenje, na kar mi je pravil s hripavim glasom, da je bil pri očetu Sedmineku se predstavil kot edini zastopnik zajčjega plemena iz na 52 K zvišanega lovskega okraja, očeta Sedmineka, a da je v sled pohabljenosti obenem prosil potom „Gnadenge-such“ za sprejem v hiralnico. — Zajček mi je tožil tudi o groznih težavah v želodecu in mi pravil, da pač ne more prebaviti novice, da je prišel dninar K. Muhič v I. volilni razred. Potolaži se, rekel sem mu, on je vendar agent pri Strašilu v Ptuj in služi vsako leto svetlih 16.000 K. Komaj zajček to sliši, zvrn na svoje ude, zamigne z dolgimi ušesi in jo mahne v dolgih skokih proti Ptuj, rekši: Takoj grem k Strašilu za agenta, to nese več kakor hiralnica.

Sv. Lenart v Slov. gor. Na prav nesramen način napada zopet Plojeva „Sloga“ našega poslanca Roškarja ter hoče ljudem, ki niso poučeni o krajevnih razmerah, naprtiti mnenje, da Roškar za točo, dne 6. avgusta, še niti ne ve, akoprav pri nas zna vsakdo, da jo je čutil Roškar tudi na svojem lastnem telesu. Tak nepošten boj se vodi dandanes samo od slovenskih liberalcev, nikjer drugod ne vidimo tako nepoštenih napadov. Še grše pa je, kar piše Plojev list o dijeta. Ploj in njegovi uredniki prav dobro vedo, da poslanci ne dobivajo letošnje počitnice nič dijet, vendar pa blati Roškarja, da se briga le za to, da potegne in spravi v žep lepe dijete. G. dvorni

svetnik, globoko je padei Vaš list, in sramovati bi se ga morali pravzaprav pred ljudmi in pred Bogom. Kdor plačuje list in mu narekuje sum, je odgovoren tudi za način takega bojevanja. Sicer pa je poučljivo tudi to pisanje, kajti ljudstvo bo kmalu skozi konzer-vativno masko spoznalo Vaš popolno liberalni obraz. Mi pa bomo iz našega okraja storili tudi svojo dolžnost o pravem času, da ptujski okraj ne bo volil več moža, ki je kriv tolikega razpora in kreganja doma ter na Dunaju. Za narod ni storil nič, pač pa mu že mnogo škodoval.

Iz Murskega polja. „Straža“ si je pridobila v naši Prlekiji lepo število naročnikov in prijateljev, ter živa ugled ne samo pri naših pristaših, ampak pred „Stražo“ imajo respekt tudi naši narodni in politični nasprotniki. Kakor spoštujejo Maripoljci odločni nastop in močatost, tako radi čitamo list, ki ima odločno smer bodisi glede verskega in narodnega mišljenja, bodisi glede politike in gospodarskih zadač. V tem oziru je storila „Straža“ vedno svojo dolžnost, zategadelj pa ima tudi na Murskem polju lepo število naročnikov. Moj prijatelj v Križevcih mi je rekel: „Slovenca“ si ne moremo naročiti, „Gospodar“ izide samo enkrat v tednu, „Straža“ pa mi s trikratno izdajo najbolj prija.“ Nasprotni listi, posebno celjski in „Štajerc“, se grozno vsiljujejo ljudem. A kdor pozna pravečatega Prleka, ve, da v naši Prlekiji z vsiljivostjo ne bo nihče nič opravil. — Jaz sem že od časa, ko je začel list izhajati, vaš naročnik, in ni je menda notice, ki je ne bil prečital. — Veliko uspeha imajo listi, če so razširjeni po gostilnah. Mnog gostilničar si naroči list, ki ima drugo smer, kot je mišljenje tamšnjega ljudstva. Od tega tudi izvira, da se ogibajo naši ljudje takih gostiln, kjer so na razpolago liberalni in nemčurski listi. V naši okolici je gostilničar, ki je imel same nasprotnne liste, kmetje smo se dosledno ogibali njegove gostilne. Rekli smo mu, če si naročiš „Stražo“ in „Gospodarja“, pa pridemo v tvojo gostilno. In res! Sedaj ko so v gostilni mesto nasprotnih, naši listi, zahajajo naši pristaši zopet tje. Tako delamo pri nas, storite tudi drugod tako!

St. Ilj v Slov. gor. Iz Ljubljane se nam poroča, da bo vozil poseben vlak na otvoritveno slavnost šentiljskega „Doma“. Če bo lepo vreme, bo 8. sept. za St. Ilj in obmejne Slovence dan veselja, dan, kakor ga še nismo doživeli. Naša dekleta se prav pridno pripravljajo, da okrasijo slavnostni prostor. Na slavnost se pričakuje tudi naša vrla akademična mladina, ki nam je dosedaj vedno pridno pomagala pri narodno-obrambnem delu. Ljubljanski posebni vlak pride ob 11. uri dopoldne v St. Ilj. Gostje, ki bodo že dopoldne v St. Ilju, naj pridejo vsi na kolodvor, da slovesno sprejememo drage goste. Glavni sprejem in vohod iz kolodvora v St. Ilj bo ob 12. uro popoldne. Ob 2. uri so večernice, po večernicah pa blagoslovljenje „Doma“ in ljudska veselica.

40 orožnikov na lovu za cigani. V Dravski dolini so se potepali delj časa cigani, ki so na več krajih vlomili in vznemirjali ljudstvo. Najbolj drzna sta bila cigana brata Nikolič, ki sta dne 19. julija t. l. zbežala iz ječe v Lepoglavu. Ko so cigani zvedeli, da jih orožniki zasledujejo, so jo popihali neznano kam. Začeli bodo drugod svoj posel. Pozor!

Teharje. Občinske volitve na Teharjih se vrše 14. in 15. septembra v občinski hiši, Teharje št. 15. In sicer voli: III. razred dne 14. septembra od 7. do 12. ure dopoldne, II. razred dne 14. septembra od 4. do 6. ure popoldne, I. razred dne 15. septembra od 9. do 12. ure dopoldne. V vsakem razredu se voli šest odbornikov in trije namestniki. Volilni imenik je na vpogled od 1. do 14. septembra v občinski hiši, Teharje št. 15.

Trbovlje. Rudniška nesreča. Pri kopanju novega rova se je vdrla zemlja in zasula enega Mace-donca, ki leži v mrtvašnici. Ranjenih je tudi več delavcev.

Trbovlje. Pretečeno nedeljo dne 28. avgusta so sklicali socialdemokrati popoldan velik ljudski shod, ki se je prav slabo obnesel. Pričakovati je bilo najmanj kakih 800 do 1000 delavcev, pa ako smo prav šteli, jih je bilo komaj kakih 150 možicelnov, seveda ako tudi otroke zraven štejeemo. Zato se je pa Etbin Kristan prav pošteno nad klerikalci razsrdil, obdelal je klerikalne rudarje na dolgo in široko, in na vse zadnje je pripoznal, da klerikalci na tihoma napredujejo, socialdemokrati pa kričeče nazadujejo. Edino njih konsumno društvo jih še pokoneu drži, sicer bi bilo popolnoma po njih. Kristan je tudi povedal, da je v Trbovljah draginja in meso je dobro, samo da si ga delavec ne more privoščiti, kar pa mi sami dobro vemo. Drugi govornik je klatil po nemško. Ker ga delavstvo pač ni razumelo, so se mu začeli smejati, nakar je zopet Kristan besedo povzel in je začel udrihati po liberalcih. Ta je lepa, kaj? Seveda, tudi Sittarjev Nace je vedel povedati, da dandanes klerikalci na tihoma napredujejo in zato bi bilo delavstvo v nevarnosti, pa on si je to stvar čisto drugače mislil, namreč, delavstvo že ve, zakaj socialdemokracijo zapušča, ampak Nacetov trebušček je precej v nevarnosti, ki so mu ga delavci tako lepo okroglega naredili.

Sv. Peter pod Svetimi gorami. Posestnik Jurij Ulčnik je delal s svojima sinovima v svojem kamnolomu. Po nesreči se je pa sinu Martinu eksplodirala dinamična patrona v roki in mu je odtrgala mezinco, drugi prst pa razmesarila.

Velika tatvina na pošti v Gradcu. Na glavni pošti v Gradcu je poštni sluga Robert Herzkofer od-

nesel 19.240 K. Predno je zamogel zbežati, so ga že aretirali.

Sv. Peter pod Svetimi gorami. Po poročilu „Narodnega Dnevnika“ je izvoljen za župana liberalcev Janez Hušina.

Gradec. Samoumor. V Glacisstrasse se je v ponedeljek dne 29. t. m. predpolodne ustrelil kavarnar Moritz Krentschker v svoji spalnici sobi. Ker so ga v ponedeljek pogrešali, so hoteli iti gledat v njegovo sobo, katera je bila zaklenjena. Ko vlomijo s silo v sobo, najdejo ga na tleh mrtvega ležati s prestreljeno glavo. Pravijo, da je v zadnjem času oslabil na umu. Njegovo prvo ženo je tudi neki gost v kavarni pred 7½ leti ustrelil, kateri je po dovršenem zločinu nagloma zbežal na svojo stanovanje ter tam ustrelil svojo mater, potem pa samega sebe.

Vransko. V Kapliji je umrl v ponedeljek dne 29. avgusta veleposestnik gospod Ivan Apat. Naj v miru počiva!

Slov. Gradec. Znani zdražbar, kojega sodnijske konduite bomo enkrat brezobzirno pokazali slovenski javnosti, se poslužuje zadnje „Sloge“, da napada dr. Verstovška in Güntherja. Dr. Verstovšek se bo že sam branil, ampak mi hočemo reči samo dve besedi o Güntherju. Pri nas ve vsak človek v celem okraju, da je Günther Nemec, in on tega tudi nikdar ne taji. Vsak človek pa tudi ve, da Günther kot Nemec priznava vse opravičene gospodarske in narodne zahteve slovenskega ljudstva ter se trudi, da bi jih ljudstvo tudi doseglo. Vsled tega ne vidimo vzroka, da bi ne sodelovali z njim in se ne branimo, da bi on ne sodeloval z nami, kajti med nami je odkrito razmerje. Naravnost neumno iz narodnega stališča bi se nam zdelo, ako bi poštenega Nemca odrivali in ga silili v nemško-nacionalni tabor. V mestu tukaj tudi vsi vemo, da Günther ni prišel v mestni svet, ker bi bil morda nemški nacionallec, ampak ker je vzgleden in pameten, tistih ljudi pa v mestnem občinskem svetu krvavo potrebujejo. Laž pa je, da je Günther pri zadnjih volitvah volil vsenemškega kandidata. To si je znani zdražbar in kmečki oderuh zmisli, da tudi v Plojevem listu lahko bije po Güntherju in dr. Verstovšku. Dvornemu svetniku Ploju pa čestitamo, da je postal njegov list kloaka za odpadke vseh liberalnih lumpov.

Slovenji Gradec. Mestni občinski urad nam pošilja sledeči razglas: Živinski sejem, ki se je vršil dosedaj vsak 1. ponedeljek v mesecu septembru vsakega leta, je sedaj preložen. Od sedaj naprej se bo vršil ta sejem vsakokrat v sredo, ki je prva za ponedeljek po sv. Ilju. V letošnjem letu pade ta živinski sejem na sredo, dne 7. septembra.

Blagoslovljenje tretjega društvenega doma na slovenskem Štajerskem. Kakor smo že poročali, se odprti nov društveni dom v Trbovljah dne 11. sept. t. l. Stavba je lepa, zunanje vili podobna. Vsebuje mnogo sob, kakor: dvorano z gledališkim odrom, čitalnico, gostilno, posojilnico in tremi sobami za stanovanje. Ves prostor je lepo ograjen. Za društvenim domom se vrši dne 11. septembra velika ljudska veselica, pri kateri nastopijo na Štajerskem Orli prvič v večjem številu. (Zato pa vabimo posebno Štajerce ta dan v Trbovlje, da se bodo tukaj prepirali, kaj vse zmore krščanski mladenič. Štajerski Orli spijo z malimi izjemami močno spanje, zato bi bilo treba, da pridejo dne 11. septembra vsi v Trbovlje, ter tam dobijo več veselja za telovadbo. Opozarjamo pred vsem na moreško (sabljanje), ali dalmatinski ples, ki se bo ta dan prvič proizvajal na Štajerskem. Železniška zveza je jako ugodna. Tako iz Celja, kakor iz Ljubljane prideta vlaka v Trbovlje ob 9. uri zjutraj. Tudi odtod je na obe strani primeren, namreč okrog 8. ure zvečer. Zato pa dne 11. septembra vsi v Trbovlje.

Staritrg. Nova smer notranje politike bo napočila v Avstriji. Zatiranim Nemcem se bo zgodila pravica, Slovenci pa, „das Schoßkind der Wiener Regierungen (und der liebliche Günstling am Wiener Hofe“, bodo pa prišli ob vso veljavo. In vsega tega je kriva primicija v Staremitrgu. V „Marburgerci“ od dne 20. avgusta 1910 dokazuje namreč neki „Fremder“ (?) v ravno tako neumnem, kakor zlobnem članku, kak nepatrijičen element v Avstriji so Slovenci in sicer zato, ker so se drznili Starotržani okrasiti ob priliki primicije gospoda Živornika svoje hiše in pa slavaloke, s slovenskimi trobojnicami in ker baje nikjer ni bilo videti nobene cesarske ali avstrijske barve. Dotični „Fremder“ je gotovo podoben izvestni precej veliki živali, na katero rudeča barva tako hudo vpliva, da potem ne vidi čisto nič drugega okrog sebe. Tako tudi dopisnik vsled njega tako hudo izzivajočih trobojnic ni videl ne papežkih in ne cesarskih barv, o čem se bridko pritožuje v protestantski „Marburgerci“. Ako bi bil ta vnet patrijot in celo katoličan malo odprl svoje oči, bi lahko bil videl dolge cesarske in Štajerske zastave in vse polno avstrijskih zastavic, bi lahko bil videl, da je bil slavalok, ki so ga gospodu primicijantu postavili njegovi nekdanji sošolci z lepim napisom „Mnogo sreče v novem stani želijo sošolci Starotržani“, da je bil ta slavalok večina noma okrašen z papežskimi in cesarskimi barvami, bi lahko nadalje bil videl, da niso bili napravljeni vsi slavaloki z rudečimi in modrimi črkami na beli podlagi, kakor trdi to on. In ko bi naposled pogledal v uto, kjer so se gostje po cerkvenem pravilu na slovenski način pošteno razveseljevali, bi lahko bil videl patrijiotične in „klerikalne“ napise, da bi se jih bil sam prestrašil. Pa ubogemu tujcu to ni zameriti, saj je bil tako zmešan, da je videl celo v sladkorju

in lecotu, ki so ga prodajali kramarji, in v medicini, ki se je točila pri cerkvi — windisch-nationale Schutzvereinsgegenstände. Zlobno pa je, da spravlja dopisnik v zvezo z primicijo od vaškega krčmarja prirejen ples, katerega se je pa udeležilo bore malo Starotržanov. Debela laž je tudi, da bi bili ljudje, ki jih je dopisnik povpraševal, kaj pomeni prireditelj, metali nanj „wutschnaubende Blicke.“ Naj bo „Fremder“ prepričan, da so se tej njegovi budalosti smejali vsi Slovenjgračani, ki poznajo prijaznost in pesterljivost okoličanov. Če pa je dopisnik zadel na ljudi, ki se niso čutili potrebe učiti se nemščine, ker brez nje „vor den Toren“, pa tudi „innerhalb der Tore des vorwiegend deutschen Städtchens Windischgraz“ prav lahko izhajajo in so ga ti malo začudeno pogledovali, si ne moremo pomagati. Nadalje pravi „Fremder“, da nemški duhovnik ne bi šel v cerkev, če bi mu bilo treba iti skozi slavaloke, okrašene z frankfurtarcami. Verjamemo, in nemški duhovniki že sami vedo, zakaj ne. Slovenski duhovnik, ali po dopisnikovem „der Nationalist im Priestergewande“, pa lahko hvala Bogu s ponosom stopi pod slavalok, okrašen s slovensko trobojnico, ker ve, da je svečenik naroda, pri katerem je vernost, patrijotizem in narodnost — eno. Sicer naj bodo gospodje okoli „Marburgerci“ z „Fremder“ vred prepričani, da se vsikdar pošteno blamirajo, kadar hočejo podučevati sploh koga, posebno pa še Slovence, o patrijotizmu ali celo o pravem katoliškem cerkvenem duhu, ker so takega poduka sami krvavo potrebni. In nazadnje bi dopisniku še blagohotno svetovali, da še gre tako eno dobro leto v 7. gimnazijski razred, pa ne za profesorja, temveč za učenca, pa naj še predela enkrat logiko, da ne bode prodajal po svetu takih sadov nemške izobrazbe, kakor je ves njegov dopis, posebno pa še konec, kjer se je hotel povzdigniti „der Fremde“ do logičnega sklepanja, kar se mu je pa kapitalno ponesrečilo.

Dekliška zveza na Vurbergu priredi v nedeljo 4. sept. pop. v star šoli važno zborovanje. Ker pride predavatelj znana požrtvovalna gospodična, se deklice uljudno vabijo k zborovanju.

Mladeniški shod na Ponikvi prihodno nedeljo 4. septembra obeta biti zelo sijajen. Mladeniči se živahno pripravljajo, da se v kar največjem številu udeležijo shoda, saj pa ima Ponikva kot domovina najodličnejšega slovenskega rodoljuba Slomškega tudi posebno privlačno moč. Prav tako! V cerkvi se bomo vrnemali, kako naj bi bili po Slomškovem vzgledu značajni in neustrašeni katoličani, na zboru pa se bomo navduševali za posnemanje Slomškovega vzornega rodoljuba. Mladeniči vseh sosednjih župnij, na svidenje v nedeljo na Ponikvi v polnem številu!

Dekliška zveza v Poljčanah priredi dne 4. septembra 1910 ob 5. uri popoldan v prostorih domače šole veselico s vspešnim: 1. Pozdrav, govori Jožefa Košir. 2. Venček narodnih pesmi. Poje domači zbor. 3. Govor izobraževalnega društva za dekleta, govori bogoslovca Rezman. 4. Dve materi. Igra s petjem v 4. dejanjih. 5. „Lahko noč“. Poje domači zbor. Med odmorom udarja tamburaški zbor domače „Mladeniške zveze“. Vstopnina: sedeži 50 vin, stojišče 30 vin.

Središče. Mladenice in mladenke iz Središča in okolice še enkrat opozarjamo za zborovanje v nedeljo dne 4. septembra. Pri poznem cerkvenem opravilu pridiga za mladino velečastiti gospod dr. Hohnjec iz Maribora. Zborovanje se vrši po večernih v stari šoli, kjer zboruje Marijina družba. Na vspešnem je pozdrav družbinega voditelja, poučno predavanje g. dr. Hohnjeca, kot zastopnika S. K. S. Z. in nastopi mladeničev in deklet. Mladeniči in dekleta! Obilna udeležba naj pokaže, da vlada tudi pri nas pravo zanimanje in želja za resno delo na narodni in verski podlagi!

Dekliški shod pri Sv. Trojici v Slov. gor., dne 11. septembra 1910. Zopet se opozarjate mladenke Slovenskih gor, Ščavniške doline in Murskega polja na dekliški shod pri Sv. Trojici, ki se vrši 11. septembra 1910, ob lepem vremenu pod lipo pri samostanu, ob slabem vremenu pa pri g. Minariču. Ob 10. uri pridiga in slovesna sveta maša. Odmor. Ob pol 12. uri dekliško zborovanje. Pozdrav govori članica dekliške družbe trojiške. Slavnostni govor voditeljice Z. S. D. Anice Krenove. O gospodinjstvem poklicu slovenskih mladenk govori Bernhard—Kurnikova. Beseda o obrambo izobraževalnem delu slov. mladenke. Pozdravi in nagovori mladenk. Po shodu sklepna beseda v cerkvi in slovesne večernice. Marijine družbe in dekliške zveze, udeležite se shoda, da se zopet navdušite za vzvišene dekliške vzore!

Koroško.

Celovec. Poveljnik koroškega pešpolka štev. 7, polkovnik Glančnik, se je dne 30. avgusta pri neki vojaški vaji hudo ponesrečil. Padel je s konja ter si je pri padcu nalomil rebra. Odpeljali so ga v vojaški sanatorij.

Celovec. Za ravnatelja državne gimnazije v Celovcu je imenovan dosedanji ravnatelj državne realne gimnazije v Beljaku, gospod profesor Gottfried Flora.

Rožek. Naš dični domačin, akademični slikar Peter Markovič, ki je ravnokar dovršil slikanje župnijske cerkve v Sv. Križu pri Slatini, je dobil jako častno ponudbo iz Indianopolisa v Severni Ameriki, ter lepo ponudbo, da naj pride delat za tri leta v slovenskih cerkvah Severne Amerike. Ali bo to ponudbo sprejel, se naš umetnik še ni odločil.

Rožek. Naši nemški uradniki so se tako naveličali nemškega župana gosp. Pavla, da so sklenili davčno občino Rožek odtrgati od sedanje občine Rožek. Napeli so vse kriplje, da bi bili Nemci in nemškutarji med seboj. Pa za tokrat se jim ni posrečilo. Danes, dne 1. septembra je bilo glasovanje davkoplačevalcev davčne občine Rožek. Slovenci, ki so za to, da ostane sedanja občina nerazdeljena, dobili so 66 glasov, nasprotniki 54; ker je prištetih večini tudi odsotnih 17 glasov, dobili smo mi 83 glasov, tedaj 29 glasov večine. Nemškutarji, ki so imeli že golaž, frajpir, topiče in kresove pripravljene, slavijo svoj poraz.

Nemška domišljavost. „Freie Stimmen“ poročajo, da se je vršila dne 18. t. m., na cesarjev rojstni dan, slovesna služba božja v Škocjanu v Podjuni, h kateri so bili tudi povabljeni letoviščarji s Klopniškega jezera. Hudo pa kritizirajo, da se je pri tej slovesni božji službi pelo in molilo — slovenski! Na tako blazno domišljavost naših zagrizenih nasprot-

nikov je najboljši odgovor: „Pamet! pamet! Kam si porajžala?“

Velikovec. Društvi „Lipa“ in podružnica „Slovenske Straže“ priredita v nedeljo dne 4. septembra ob 3. uri popoldne v Narodnem domu cesarsko slavnost. Na sporedu je patrijičen govor, živa podoba, deklamacije, tamburanje in igra „Tri sestre.“ Ker se cesarjeva osemdesetletnica silno redko obhaja, zato vabimo društvenike in druge iz mesta in okolice, da se te redke slavnosti udeležijo v najobilnejšem številu. Prostovoljni darovi udeležencev se bodo naklonili revnim šolarjem.

8. septembra v Št. Ilj.

V Št. Ilj pride poseben vlak. Poroča se: Danes dne 1. t. m. je dobila „Slovenska Straža“ na znanilo, da južna železnica dovoli dne 8. septembra poseben vlak v Št. Ilj. — Kdor hoče videti lepo, zeleno Štajersko, nje ljubka mesta, prijazne vasi in trge, naj dne 8. septembra pohiti na slovensko štajersko mejo v Št. Ilj. Vožnja tja in nazaj bo veljala v tretjem razredu iz Ljubljane samo 8.05 K., v drugem razredu 12.10 K., v prvem razredu 14.20 K. Za one, ki vstopijo v postajah za Ljubljano, je južna železnica določila, da plačajo ravno toliko. Vlak odpelje iz Ljubljane na praznik, dne 8. septembra ob 7. uri zjutraj, iz Zaloga ob 7.16, iz Laz ob 7.25, iz Litije ob 7.46, iz Trbovelj ob 8.13, iz Zidanega mosta ob 8.36, iz Rimskih toplic ob 8.46, iz Celja ob 9.8, iz Št. Jurja ob 9.28, iz Grobelnega ob 9.28, iz Poljčan ob 9.28, iz Slov. Bistrice ob 10.4, iz Pragerskega ob 10.42 in iz Maribora ob 10.47, in pride v Št. Ilj ob 11.6. Povratek iz Št. Ilja bo ob 7. uri zvečer. Prosimo vse one, ki se nameravajo udeležiti tega zanimivega izleta, da nemudoma pošljejo denar za karte na urad „Slovenske Straže“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 2, II. nadstropje, n kar dobe po pošti karte. Prosimo naša društva, da se udeležijo izleta s svojimi zastavami, in Orli v kroju. V Ljubljani sprejemajo naročila na karte tudi gospod Anton Volta, blagajnik Gospodarske zveze, gospod Alojzij Kocmur, sollicitator pri gospodu dr. Peganu in pa gospod trafikant Šoukal.

Primorsko.

Banka „Popolare triestina“, katera je vzivala že 40 let neomejeno zaupanje, je prišla v velike denarne stiske. Kaj je vzrok teh težkoč, ni znano. Včeraj popoldne je imel upravní svet svojo sejo, v kateri je to zadevo obravnaval. Pričakuje se, da bosta predsednik Artelli in podpredsednik Vianello, ki sta zelo bogata in ugledna moža, s svojim kapitalom banko sanirala. Drugače pride do velike katastrofe.

Lahi in ljudsko štetje. Bližajoče se ljudsko štetje daje našim Lahom zopet priliko, da se pokažejo v vsej svoji narodni nestrpnosti. Tržaški „Piccolo“ že poziva italijanske družine, naj vpišejo ali naj delajo na to, da se bodo vpisale njihove slovenske služkinje z laškim občevalnim jezikom. To svojo gorostasno trditve utemeljujejo s tem, da slovenska služkinja občejuje s svojo gospodinjjo v italijanščini, ter je zato njen občevalni jezik italijanščina. Ne glede na to, da je mnogo laških gospodinj zmožnih slovenščine in tudi slovenski govorijo, je vendar škandal prve vrste, da nas hočejo oropati Lahi na stotin naših deklet, ker občejujejo včasih s svojo gospodinjjo v kaki spakederani italijanščini. Kako je to zlobno, se razvidi tudi iz dejstva, da občejuje slovenska služkinja s svojimi prijateljicami in tovarišicami v slovenskem jeziku, in bi morala potem dosledno vpisati, da je njen občevalni jezik italijanski in — slovenski. Najboljše bi pač bilo, da bi se vpisali vsi Slovenci tudi za Italijane, ker le na ta način se da zakriti neprestano nazadovanje laškega življa. — Ta prefrigan laški načrt mora vzbuditi tudi našo pozornost. Brezdvomno lahko trdimo, da bodo tudi naši ljubi sosedi Nemci hoteli prakticirati ta trivolen način pomnoževanja „kulturnega“ nemškega naroda. Zato, pozor, mero-dajni činitelji! Poskrbite za narodne števece in poučujte ljudi!

Vinska letina. Letos bo na Goriškem malo vina. Osobito po Krasu je toča vzela vinski pridelek, drugod pa peronospora. Menda ga ni bilo še leta, da bi ta bolezen tako hudo razsajala kakor letos. Kdor ni za časa škropil, bo letos malo imel. Vsled vročine meseca maja in potem sledečega deževja se je razvila peronospora nenavadno naglo ter je napadala listje in osobito tudi mlad zarod, ko je ocvetel. Jagode so počrnele in odpadle. Nekateri vinogradniki, ki niso še videli te prikazni, so mislili, da je to nova bolezen. Vendar ni tega počrnenja povzročilo nič drugo, nego peronospora. Samo tupaťam je črni palež, ali pikec nastopil letos s hujšo silo in je tudi ta napravl mnogo škode. Vendar pa se obe bolezni lahko razloči. Črni palež povzroča na jagodah in tudi na mladikah črne pike, vsled peronospore pa jagoda popolnoma počrneva, kakor da je osmojena. Dostikrat se vidi na teh jagodah tudi peronospeni izrastki, ki nosijo seme. Vsled teh je taka jagoda včasih tudi bela. Nekateri trtne vrste trpijo bolj, druge manj. Najbolj je prizadeto vsled peronospore Vipavsko. V nekaterih vinogradih ne bo niti desetine pridelka od lani. Posebno nizke, bolj vlažne lege so močno trpele. Na sploh je računati, da ne bo po Vipavskem letos niti polovica lanskega pridelka. — Ravnotako ne bo tudi v Brdih niti polovice vina od lani. Se slabši

pa je v Furlaniji. Kar se tiče dobrote, ne bo letos vno posebno; kajti če ni na trti listja, ne bo niti v grozdju sladkorja, niti v vinu alkohola. Lansko vino je v ceni močno poskočilo. Po Vipavskem ga je še precej, po Krasu in Brdih pa jako malo. Pri nas hoče kmet svoje blago hitro prodati; vsled tega si dela eden drugemu konkurenco in posledica temu je slaba cena. Bolj pozno pa vina primanjkuje. Potrebno bi bilo, da si vsaj nekateri večji podjetniki napravijo boljše kleti, kjer bi zamogli hraniti vina tudi za poletje, oziroma za naslednja slaba leta.

Gorica. Umrli je v Gorici po daljši bolezni trgovec z usnjem in posestnik gospod Ivan Drufovka.

Gorica. Goriška deželna blaznica bo otvorjena meseca oktobra.

Narodno-obrambno delo.

Iz nasprotnega tabora. Nemški šulferajn je za narodne potrebe daroval 1078 K 32 vin. Večino od te svote dobi nemška šola v Sevnici ob Savi. — 18 novih učiteljskih moči nastavi šulferajn te dni na svojih zavodih. Za ta mesta se je potegovalo 150 kompetentov. — Za novo nemško šolo v Ciršaku pri St. Ilju v Slov. gor. je šulferajn sklenil dati 24.000 K.

Češki uspehi. V Drosavi pri Budjevicah so Čehi z vstrajnim delom in živahno agitacijo spravili nemško šulferajnsko šolo do tega, da se je morala zapreti. Najboljše sredstvo in pripomoček za to je bilo geslo „Svoji k svojim“ in podrobna agitacija.

Pri Čehih se naj učijo naši Ciril-Metodariji narodno-obrambno delo glede ljudskih šol. Dočim razni liberalni potovalni učitelji vlečejo dobre plače za svoje liberalno agitacijsko delo, opravljajo pri Čehih službo potovalnih učiteljev brezplačno visokošolci in učitelji. Zatorej pa ustanavlja „Češka šolska Matica“ vedno nove češke šole ob ogroženi jezikovni meji. Nemški listi poročajo, da se sedaj zopet ustanavlja nova češka šola v mestu Warnsdorf ob saški meji.

Lov na dijake. Z velikim aparatom lovijo Nemci letos slovenske dijake. V Mariboru obstoji poseben nemški odbor, ki preskrbuje tudi za slovenske dijake stanovanja. Stariši, ki gledajo na to, da bi za kakor mogoče nizko ceno spravili svoje sinove na stanovanje, so silno zadovoljni s tem. Naravno je, da se ravno taki dijaki najprej odtujijo svojemu narodu, ki so na stanovanju in oskrbi pri rodbinah nemških nacionalcev ali nemškutarjev. Stariši, pozor! V Mariboru posredujejo razna slovenska društva za dijaška stanovanja. Slov. 'rgovsko društvo je pripravljeno med drugimi brezplačno posredovati slovenskim dijakom pri iskanju stanovanj. — Gori omenjeni nemški odbor je dal, kakor izvemo, po občinah razglasiti, da posreduje dijakom za stanovanja. Upamo, da slovenski stariši ne bodo prodajali svoje nadbudne sinove oholim Nemcem.

Za Südmarmko so prispevali iz Spodnjega Štajerja sledeči zavodi, društva in osebe: Mariborska trgovska mladež 50 K; nemško-nacionalni uradniki južne železnice na Pragerskem 17 K; Peer iz Štor 25 K 50 vin.; Gordon, Št. Ilj, 7 K; gojenci nemškega študentenheima v Mariboru 50 K; ptujska meščanska godba 50 K; R. Kiffman, Maribor, 20 K; civilni geometer Karl Hantich v Mariboru 10 K; ljubtomerska hranilnica 50 K; abiturijenti državne realke v Mariboru 90 K. — Posnemajmo vendar!

Nemci na delu. Prijatelj lista nam piše: Kakor je že njegova navada, tako se je zopet enkrat oglasil „Grazer Tagblatt“ s člankom „Deutsche Volksgenossen“, v katerem blati Slované. V članku se pripoveduje, da so pred kratkim postavili v Jägerndorfu v Šleziji Roseggerju spomenik, katerega so baje po zahtili „Grazer Tagblatt“ Čehi razdžali in onečastili. Potem pa med jokom in s škripanjem z zobmi pripovedujejo graški Germani, da imajo zelo težak boj na severu, ker se morajo bojevati na dve strani, proti Čehom in Poljakom. Pozivljajo in prosijo, da bi pristopili in prispevali Nemci za obrambno društvo Nordmark, katerega geslo je: „Gedenke, daß du ein Deutscher bist.“ S tem društvom hočejo sedaj Nemci po svoji oholi in drzni maniri tam gori na severu ob nemško-ruski meji pobijati Čeha in Poljake. Kar že na jugu ne morejo več doseči s protestantovsko Südmarmko, to bodo poskusili na severu z Nordmarko. — Slovenci, časi so postali za nas zelo resni, zatorej je zadnji čas, da se vzdramimo in začnemo z resnim delom proti nemški oholosti, ki nas hoče v Avstriji tlačiti. Spominjajte in zavedajte se povsod da ste Slovenci! Žrtvuajte in vsodbujajte nevedneže in mlačneže h pristopu k „Slovenski Straži.“

Posnemajmo vredno! Namesto brzoglavne godovne čestitke mnogozasluznemu gospodu kaplanu pri Sv. Petru pod Sv. gorami Ivanu Lahu so darovali trije v pišeckem župnišču zbrani prijatelji „Slovenski Straži“ 3 K.

Narodno gospodarstvo.

Žitna letina na Ogrskem. Ogrsko poljedelsko ministrstvo je izdalo statistične podatke o žitni letini na vsem svetu. Po tej statistiki bo letos pšenice 991.36 milijonov meterskih stotov, rži 467.19, ječmena 355.25, ovsa 628.28, koruze pa 1070.55. Lani je bilo pšenice 967.67, rži 478.40, ječmena 371.68, ovsa 687 in koruze 991.71 milijonov meterskih stotov. Avstrija bo morala importirati 13 milijonov meterskih centov

pšenice, drugega nič, Ogrska pa bo eksportirala 20 milijonov meterskih stotov pšenice, 4 milijone meterskih stotov ječmena in 11.50 milijonov meterskih centov koruze.

Katera gnojila dajmo ozimini? Zopet se bliža čas setve in skrbeti je treba, da prihodnje leto ne bo manjkalo kruha. Ta je podlaga človeški hrani. Kako je hudo, kjer ni kruha, ve le oni, ki je to že skusil. Torej bodi naša največja skrb, da ne bomo sami vzrok, če nam naša žitna polja ne rodijo obilnega sadu. Da setev, oranje in ves naš trud ne bo zamanj, je treba v prvi vrsti skrbeti, da dobi polje izdatne hrane, kajti tudi zemlja ne more vedno le dati, ampak se mora tudi zalagati z zakladi, da daje obilne obresti. Vsakemu kmetovalcu je znano, da zahteva pšenica zelo dobro zemljo, dočim je rž glede zemlje bolj skromna; da je pa treba obema rastlinama tudi gnojiti, menda ne bo nikdo zanikaval. Ozimini se navadno gnoji z domačim ali hlevskim gnojem; toda s tem gnojenjem se ne spravi v zemljo nikdar toliko hranilnih snovi, kolikor jih ena žetev vzame iz zemlje. Če se pomisli, da je v 1000 kg dobre hlevskega gnoja le približno 4—6 kg kalija, 2—3 kg fosforove kisline in 4—5 kg dušika, bi se morala spraviti na njivo ogromna množina hlevskega gnoja, da bi zadoščal popolni potrebi zemlje. Če samega kalija porabi ozimina na 1 hektarju zemlje kakih 40 kg, potem še približno isto množino fosforove kisline in dušika. Ker hlevskega gnoja nima nikdo v preobilni množini na razpafago, nam bodo torej umetna gnojila prav dobrodošlo nadomestilo in vrh tega si še prihranimo z umetnim gnojenjem mnogo dela in truda. Za hektar (= 1/4 orala) je treba: 100—150 kg 40% kalijeve soli, 400—500 kg Tomasove žlindre in 100—150 kg amonijevega sulfata. S tem gnojenjem dobi zemlja 40—60 kg kalija, 64—82 kg fosforove kisline in 20—30 kg dušika. Sedaj lahko vsak sam preračuna, koliko hlevskega gnoja bi potreboval, če bi hotel z njim spraviti ono množino hranilnih snovi v zemljo. Glede porabe gnojil je treba to-le pomniti: Strogo se mora na to paziti, da se amonijev sulfat ne potrosi pomešan s Tomasovo žlindro. Pač pa naj se pomeša kalijevo sol s Tomasovo žlindro. Najbolje je to zmes približno 14 dni pred setvijo podorati. Čez 14 dni, kratko pred setvijo, se potrosi potem amonijev sulfat, in sicer le četrtina ali tretjina potrebne množine. Ostali del se potrosi prihodnjo pomlad po vrhu. Če je pa kdo gnojenje pred setvijo zamudil, lahko to zamudo še jeseni popravi, in sicer na ta način, da potrese vsa gnojila po vrhu, tudi če so setve že ozelenele. Tudi v tem slučaju se potrosi najprej kalijeva sol s Tomasovo žlindro, čez 14 dni pa del amonijevega sulfata. Če se opusti pri gnojenju le eno zgoraj navedenih gnojil, tedaj gnojenje ni popolno ter ne more prinesiti pravega uspeha, ker hrana rastlin ni bila popolna. Kdor bo gnojl tako, kot je zgoraj navedeno, je lahko dolžica gotov, če ga vremenski vplivi ne onemogočijo. Zoper naravo se pa človeška moč ne more bojevati.

Oddaja eraričnih plemenskih kobil. Ministrstvo za domobranstvo je sklenilo, da bode vnaprej brezplačno plemenske kobile le na ta način oddajalo, da se bodo plemenske kobile od konjerejev za ceno 700 do 800 K nakupovale, ter zopet pri prodajalcu v reji pustile. Kobile, katerih rod po arabskem, angleškem ali lipicanskem žrebcu mora biti dokazan po spušalnem listu, morajo imeti starost 3½—7 let, ter morajo meriti v vihru najmanj 161 cm. Vsak konjerejec, kateri želi svojo kobilu ministrstvu za domobranstvo prodati in zopet za njo prositi, mora dotično prošnjo najkasneje do 15. septembra 1910, kolkovano s kolkom za 1 K, vposlati na pristojno c. kr. okrajno glavarstvo. Vse tiste kobile, katere bodo konjerejci do tega dne naznanili, se drugo leto (to je leta 1911) od pristojne komisije pregledajo.

Kolera.

Iz vseh krajev, kjer so opazili pred nekaj dnevi slučaje kolere, prihajajo poročila, da je nevarnost večinoma odstranjena.

Na Dunaju opravlja sedaj samo en zdravnik mestnega sindikata zdravstvenega oddelka službo za eventualne slučaje kolere. Za pregledovanje potnikov, ki prihajajo z donavskimi parniki in razne zdravstvene odredbe je mestni svet dunajski določil 10.000 K. V Hainburgu se je napravil poseben opazovalni oddelek, ki ima nalogo ladije natančno preiskati.

Na Ogrskem je tudi minila nevarnost kolere. Notranje ministrstvo poroča, da v zadnjih dveh dneh ni bilo novih slučajev.

V južni Italiji kolera zahteva še vedno več novih žrtev. V Barletti je bilo dne 30. avgusta zopet 15 novih slučajev kolere. V provinci Apulia je zbolelo 29, umrlo pa 6 oseb na kolero.

Na Ruskem je dne 30. avgusta na novo obolelo 59 oseb. smrtnih slučajev pa je bilo 19.

V Carigradu na kolero / oboleli Avstrijec Hofmannsthal je dne 31. avgusta umrl.

V neki bolnišnici v Berlinu so dne 31. avgusta zdravniki pri delavcu Pavel Friedrichu konstatirali kolero, za katero je tudi umrl.

V Rumuniji tudi ni več nobenega novega slučaja kolere.

Ker so vse vlade odredile obširne varnostne zdravstvene priprave, lahko rečemo, da je nevarnost kolere za sedaj minula.

Pomen časopisja.

Na katoliškem shodu v Augsburgu je govoril nadškof monakovski, Bettinger, o moči in pomenu časopisja. Med drugim se je izjavil tako-le: Velika moč časopisja se kaže dan za dnem. Potom časopisja se doseže marsikaj, kar drugače ne dosežeta ne razum in ne prebrisanost. Časopisje lahko dela samo hrup in nemir, in ako je cilj še tako ničev, ga doseže. Mi katoličani smo glede časopisja šibkejši in bomo tudi ostali, to pa iz priprostega vzroka: mi ne moremo uporabljati sredstev, ki se jih poslužujejo nasprotniki brez pomislekov. Mi smo vedno v defenzivi; med tem, ko nas drugi z dvomljivimi sredstvi napadajo, se moramo mi samo braniti. Od vseh strani se nam prizadajo krivice, mi pa ne moremo postati ofenzivni, a koravno ima nasprotnik zelo mnogo slabih strani. Naše katoliško prepričanje nam prepoveduje uporabo gotovega orožja.

In potem še nekaj: mi ne smemo lagati. Nasprotnik se ne vstraši laži; iz komarja napravi slona, in kjer ne najde ničesar, si nekaj izmisli, samo, da nas sramoti. Končno bomo ostali tudi mi šibkejši, ker ne moremo in ne smemo računati z nizkimi instinkti širokih mas, kakor to dela mnogokrat nasprotnik. Kar ta-le nudi, ne zahteva veliko duha, ne veliko spretnosti ter nobene energije. Mi pa moramo naglašati načela, in to zahteva mnogo žrtev in samozatajevanja. Samozatajevanje pa ne ugaja po senzacijah hlepečih masi. Na vsezadnje pa moramo upoštevati, da nimamo toliko denarnih sredstev, da bi lahko konkurirali z nasprotniki. Iz vseh teh vzrokov se moramo poslužiti drugih sredstev v našem boju. Z zaupanjem do Boga se naši močje in žene ne smejo ustrašiti denarnih žrtev, kadar se gre za dobro časopisje. Mi vsi moramo sodelovati in pomagati, da dvignemo duševni in literarni nivo našega časopisja.

K resničnim in vzpodbudnim besedam visokega cerkvenega dostojanstvenika ne dostavljamo drugega, kakor: Vsak naš pravi pristaš naj se ravna po njih.

Afera Hladnik.

Pred ljubljanskimi porotniki se je v torek dne 30. avgusta pričela obravnava proti Hladniku in njegovi ženi, ki sta osumljena, da sta poslala meseca aprila gospej Hamerlitz strupene pilule z namenom zastrupiti jo.

Naval radovednega občinstva k porotni razpravi je bil velikansk. Vstop je bil dovoljen samo z vstopnicami.

Obtoženec je vstopil v dvorano ravnodušno, žena njegova pa objokana. Mati Hladnikova, gospa Hamerlitz, se je pri odhodu iz dvorane zgrudila na tla. Ko so jo odvedli iz dvorane, je prav milo zaplakala.

Zakonska Hladnik sta obtožena, da sta v namenu usmrtiti Marijo Hamerlitz, poslala njej v Logatec strupeno tvarino kot zdravilo. S tem sta namerala izvršiti zavratni umor.

Obdolžena sta tudi, da sta poslala gospej Mariji Hamerlitz dopisnico z grozečo vsebino.

Hladnik je obtožen nadalje še zaradi več goljufivih dejanj.

Zaslišanih je zelo mnogo prič iz Trsta, Ljubljane, Logateca in drugih krajev. Izvedenci dr. Robida, profesor Vesel in Franke so natanko preiskovali pisavo grozilnih in drugih pisem na gospo Hamerlitz in druge osebe.

Glavna obtežilna priča proti Hladniku je neki Piazentini iz Trsta, kateri je pisal od Hladnika narokovano pismo gospej Hamerlitz z dr. Levičnikovim podpisom.

O pilulah, ki jih je poslal Hladnik svoji materi, se je dognalo po natančnem preiskovanju, da so vsebovale 21 do 22% strupa. Še-le če bi gospa Hamerlitz zavžila vseh 50 kosov pilul na enkrat bi učinkoval strup smrtno.

Obravnava bo trajala še danes in jutri v soboto.

Razgled po svetu.

Napoleon in voli. Na otoku Elbi je na neki kmečki hišici spominska plošča, ki govori o nekem malo znanem dogodku iz življenja cesarja Napoleona I. Napoleon se je nekoč sprehajal po polju in je videl kmeta orati. Hotel je sam poskusiti srečo in je prišel za plug. Toda voli so se splašili in so ušli. Napis na spominski plošči se glasi: „Napoleon Veliki, ki je šel l. 1814. tu okoli, je vzel na sosednjem polju plug iz kmetovih rok in poskusil sam orati. Voli pa niso hoteli ubogati rok, ki so vodile Evropo, in so v divjem begu ušli.“

Duhovnik župan. Iz Frassinoro v severni Italiji poročajo, da je tam bil izvoljen za župana domač župnik Lunardi. Ker pa italijanske postave prepovedujejo, da bi bil duhovnik župan, je bila izvolitev anulirana in so potrebne nove volitve.

Listnica uredništva.

Vransko. Hvala, že dobili od drugod.

Dne 8. septembra t. l. bo otvoritv „Slovenskega doma“ v Št. Ilju,

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Hiša s tremi stanovanji, vse v dobrem stanju, zraven hiše velik vrt, klet, studenec, se proda. Zgor. Radvanje 60, blizu Maribora.

Učenec se sprejme pri Jos. Dufek, medicinar in svečar Maribor. 120

XXXXXXXXXXXX
Gostilno z dobrim prometom, ali kako večjo posestvo ob okrajni cesti ali pri župni cerkvi v okraju Rogatec ali Šmarje želim kupiti. Naslov pove upravnistvo „Straže“. 117

Dijaki se sprejmejo na stanovanje in hrano proti zmerni ceni. Naslov pri g. M. Berdajs, trgovina s špecerijskim blagom in semeni, Maribor, Sofijin trg. 119

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovanska obrt.

TRGOVCI!

Ne pustim potovati ker preveč stane, prodajam pa po ceni ker ne pustim potovati. Obrnite se toraj pismeno ali osebno in zahtevajte vzorčne pošiljke.

Narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki : Celje.

Izborno vpeljano

:=: gostilno in mesarijo :=:

v Brežicah

daje koncem t. l. v najem Anton Klaužer, hišni posestnik v Brežicah, kateri je oba obrta dolgo let izvrševal z najboljšim uspehom. V pošte ne pride samo stanovanje in obrtovišče, ampak tudi vsa, v obe stroki spadajoča, obilno preskrbljena oprava. Izključena ni tudi prodaja hiše in gospodarskega poslopija. Ponudbe se sprejemajo do 1. novembra t. l. Natančnejša pojasnila glede najemnine in glede vseh drugih podrobnosti zvejo se pri lastniku samem.

125 Anton Klaužer, krčmar in mesar v Brežicah

Kje se kupijo najcenejši in ?
najboljši čevlji :: :: ?
Pri

Štefan Strašek

118 v Celju Kovačeva ulica.

Dva dijaka

sprejme na stanovanje in hrano z dobro postrežbo po nizki ceni J. P. Šunko, Maribor, Kasinska ulica št. 2. 114

Prodaja gozdov

se vrši 18. in 19. avg. v Sockem pri Gornji Ponikvi. Gozdi so bili nekdanj last graščine Zalog. Prodajalo se bo v razdeljenih kosih. 113

Nagrobne vence

v vsakovrstnih izpeljavah, trake z napisi, in sveče za pogrebe priporoča:

Goričar & Leskovšek, Celje

trgovina s pisarniškimi potrebščinami itd.

Na debelo in drobno!

220

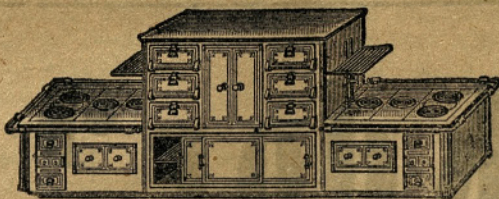
Na debelo in drobno!

Poslano:

Dr. Th. Bergman, Maribor

ordinira zopet od 9—10. ure predpoldne in od 2.—3. ure popoldne.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse štef. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v plesarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. ::

53

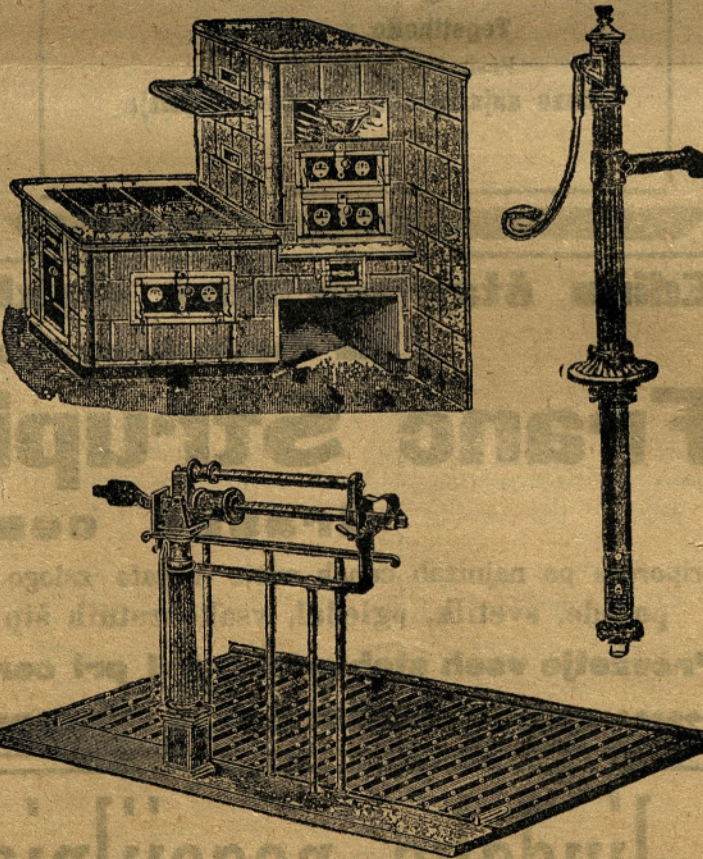
Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me odpadajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21.

Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Robert Diehl, žganjarna, Celje

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-

seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška ::: obrt s strojnim obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnice, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje ::: kamena s stroji. :::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih nariših in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih ::: rodbinskih grobišč (rakev). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim ::: tlakom. :::

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih ::: vrst v vseh oblikah. :::
Popravljanje spomenikov, udela-
vanje napisov v iste. :::

Najboljše ročne torbice, šolske torbice, denarne mošnjičke, denarnice za natakariče in natakarije. — Bogato sortirano zalogo : : : : :
usnjatih garnitur —
 kakor tudi konjske oprave, opravo za jahanje itd. priporoča.

Rudolf Novak : Maribor
 jermenar in sedlar Grajski trg.
 Samo lastni izdelki.

Zahvala.

Povodom svojega imenovanja arhidijakonom, slovesnosti benedikcije in cesarskega odlikovanja sem prejel od mnogih prijateljev in znancev toliko lepih voščil in častitk, da mi ni mogoče, se vsakemu posebej zahvaliti; zato se stem ginjenega srca vsem zahvaljujem, ter jim vse v obilni meri želim, kar jim služi v njih častni in večni blagor.

Konjice, 29. avgusta 1910.

121

Francišek Hrastelj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Edina slovenska kislavoda, Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je **izborna zdravilo**

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborna zdravilo, temveč tudi osvežujoča namizna kislavoda. Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896. in na higijski razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti. Del čistih dohodkov gre v narodne namene. Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavo.

Škodovati

Vam ne more ako pisati takoj po nove vzorce od ženakega ali moškega blaga, katere razpošilja proti vrnitvi franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki, Celje.

Edina specijalna tyrdka za katoliška društva.

Društvene znake

v vseh izpeljavah in raznih cenah, kakor tudi častne znake, žeblice za zastave in podobe svetnikov v emailu. — Broše, obeske in častna darila izdeluje in pošilja v zmernih cenah graver

Stanislav Mrkwicka Dunaj VII.
 Zieglergasse 67.

Vzorci slav. društvom brezplačno!

Umetni zavod za slikanje na steklo

Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrti in proračuni na razpolago.

Kdor?

si hoče po ceni in dobro blago za jesen kupiti, naj se potruži in vsaj enkrat poskusi iti v trgovino

J. Ulaga - Maribor

Tegetthoffova cesta 21.

Postrežba točna in solidna.

Cene najnižje. :: :: Cene najnižje.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina na debelo in na drobno

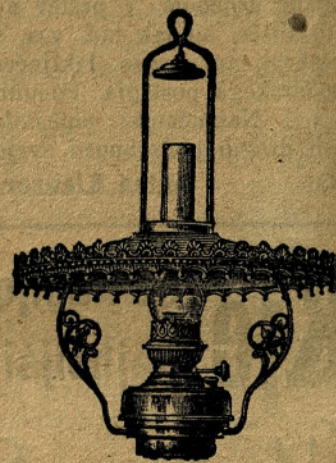
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Pravzeto vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba.

Slovenska trgovina

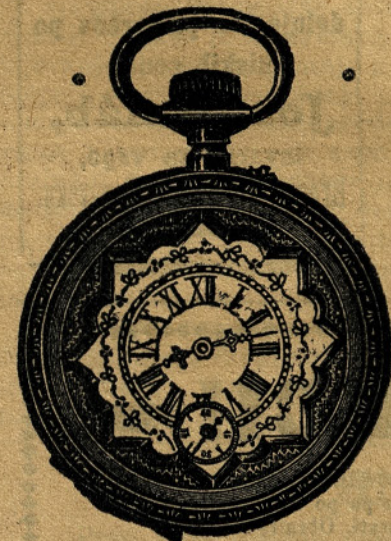
J. N. Šoštarč, Maribor

samo Glavni trg števil. 19

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami - - -

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegetthoffova cesta 39

peró kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. 10 Priznana najboljša igla za gramofone. Popravila se točno in hitro izvršujejo.

NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznano najboljši pridatek za kavo „ZAGREBSKI pravi FRANK“ s kavnim mlinčkom, kot izvrstni domači izdelek.

52

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na 3 dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvezaš praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.